

ζ'. 'Εν^{b)} πᾶσι μὲν, μάλιστα δὲ^{c)} τῷ νόμῳ, τὸ δίκαιον σκοπεῖται.

ζα'. Ἐάν^{d)} ἐκ δύο δικαίων κληρονομία μοι ἀρμόσῃ^{e)}, καὶ παρατήσωμαι^{f)} τὴν β)^{g)} ἐκ τοῦ καινοῦ νόμου^{h)}, περιλείπεταιⁱ⁾ μοι^{k)} ἐκ τοῦ παλαιοῦ.

ζβ'. Ἐάν^{l)} ὁ ταβουλάριος πλανηθῇ περὶ τὴν γραφήν, οὐδὲν ἦρτον καὶ ὁ πρωτότυπος καὶ ὁ ἐγγυητὴς ἐνέχονται.

ζγ'. Ὁ ἐπέξουσος οὐτε δρᾶντεσθαι, οὐτε ἀναλαμβάνειν, οὐτε παρακρατεῖν νομὴν πράγματος πεκουλιάριου πιστεύεται.

ζδ'. Τὰ^{m)} περιττὰ οὐ βλάπτει τὴν γραφήν.

ζε'. Ἐμπορόςⁿ⁾ ἐστὶν ὁ διεκδικούμενος παρὰ τινος.

ζς'. 'Εν^{o)} ταῖς ἀμφιβόλοις^{p)} ἀφηγήσει τῇ διανοίᾳ δὲ προσέχεν τοῦ ἀφηγησαμένου.

ζζ'. Μόνα τὰ ἐπὶ τὸ δημόσιον ἐρχόμενα ἢ τοῦ περαιορισμοῦ ἀφαιρεῖται ψῆφος.

ζη'. Ὅταν^{r)} περὶ κέρδους ἀγωνίζονται^{s)} τινες, προτιμᾶται ὁ περὶ τὸ κέρδος τῷ χρόνῳ πρωτεύων.

ζθ'. Οὐκ^{t)} ἐστὶν ἀναιδῆς ὁ ἀγνοῶν, πόσον ὀφείλει καταβαλεῖν.

ρ'.^{u)} Τὰ νόμῳ συνιστάμενα ἐναντίῳ νόμῳ ἀναιρεῖται.

ρα'. Ὅταν^{v)} δύο μηνῶν ἐν νόμῳ γένηται μνήμη, καὶ ὁ ἐν τῇ ξᾷ ἡμέρᾳ ἐρχόμενος εἰσὼ τῶν δύο μηνῶν δοκεῖ εἰσθῆναι.

ρβ'. Κυρίως^{w)} παρὰ τὸ^{x)} ἔδικτον ποιεῖ, ὁ τοῦ προαίτιου κολύοντος ποιῶν.

Ὁ δυνάμενος ἀγωγὴν δοῦναι καὶ ἀπαρνεῖσθαι δύναται.

ργ'. Οὐδεὶς^{y)} ἐκ τοῦ ἰδίου οἴκου ἔλκεσθαι ὀφείλει^{z)}.

ρδ'. Ἐάν^{aa)} δύο ἀγωγαὶ πρόκεινται, ἢ μὲν^{ab)} ποσότηται μείζονα ἔχουσα^{ac)}, ἢ δὲ ἀτιμοποιός, προτιμᾶται ἢ ἀτιμοποιός· εἰ δὲ αἱ^{ad)} δύο ἀτιμοποιοὶ εἰσι, καὶν δίαφορον ἔχουσι ποσόν, ἴσαι νομιζονται.

ρε'. Ἐν ταῖς τῶν πραγμάτων διαγνώσεσι χρεῖα τοῦ προαίτιου.

ρς'. Ἡ^{ae)} ἐλευθερία προῶν μάλιστα ἐστὶν ἀδιατήρητον^{af)}.

ρζ'. Δούλος^{ag)} οὐκ ἐνάγεται οἷα δήποτε ἀγωγῇ.

ρη'. Σχεδὸν^{ah)} ἐν πάσαις ταῖς ποιναλαῖς ἀγωγαῖς, καὶ τῇ ἡλικίᾳ καὶ τῇ ἀγνοίᾳ συντρέχουμεν.

ρθ'. Οὐδὲ^{ai)} ἐν ἐγκλημα ὑπομένει ὁ δυνάμενος κωλύσαι, καὶ μὴ κολύων^{aj)}.

XC. In omnibus quidem, maxime autem in iure, *L. 90.*
aequitas spectatur. *D. l. 17.*

XCI. Si ex duobus iuribus hereditas mihi competat et repudiavero eam, quae ex novo iure *L. 91.*
defertur, relinquitur mihi illa ex veteri. *D. eod.*

XCII. Si tabularius erraverit in scriptura, nihilominus et principalis *L. 92.*
debitor et fideiussor tenentur. *D. eod.*

XCIII. Filiusfamilias neque apprehendere, neque *L. 93.*
recuperare, neque retinere possessionem rei peculiaris *D. eod.*
creditor.

XCIV. Superflua non vitiant scripturam. *L. 94. D. eod.*

XCV. Solvendo est, qui ab aliquo defenditur. *L. 95. D. eod.*

XCVI. In ambiguis enuntiationibus menti enuntiantis attendere oportet. *L. 96.*
D. eod.

XCVII. Ea sola, quae in publicum rediguntur, *L. 97.*
deportationis poena aufert. *D. eod.*

XCVIII. Quum de lucro certent quidam, praefertur, qui circa lucrum tempore praecedit. *L. 98.*
D. eod.

XCIX. Non est impudens, qui ignorat, quantum *L. 99.*
solvere debeat. *D. eod.*

C. Quae iure contrahuntur, contrario iure tolluntur. *L. 100. D. eod.*

CI. Ubi in lege duorum mensium fiat mentio, et, *L. 101.*
qui sexagesimo primo die venerit, intra duos menses *D. eod.*
venisse videtur.

CII. Proprie contra edictum facit, qui Praetore *L. 102.*
prohibente facit. *D. eod.*

Qui potest actionem dare, eam et denegare potest. *§. 1.*

CIII. Nemo de domo sua extrahi debet. *L. 103. D. eod.*

CIV. Si duae actiones proponuntur, una maiorem *L. 104.*
quantitatem habens, altera famosa, praefertur famosa; *D. eod.*
si vero ambae sint famosae, etsi diversam habeant
quantitatem, pares censentur.

CV. In causae cognitionibus Praetor desideratur. *L. 105.*
D. eod.

CVI. Libertas res est inaeestimabilis. *L. 106. D. eod.*

CVII. Servus non convenitur qualibet actione. *L. 107. D. eod.*

CVIII. Fere in omnibus actionibus poenalibus et *L. 108.*
actati et ignorantiae succurrimus. *D. eod.*

CIX. Nullam iniuriam patitur, qui, quum prohibere possit, non prohibet. *L. 109.*
D. eod.

b) Cap. 90. in Syn. 87. W. c) Basil. et Reitz. temere, ut videtur, inserunt ἐν. W. d) Cap. 91. in Add. ad Basil. Fabrot. T. I. p. 818. Fortasse ex schol. d. ad Basil. XLII. 1. 13. T. V. p. 573. Reitz. Poterat restitui et ex schol. g. ad Basil. XL. 6. 1. T. V. p. 349. vel ex schol. o. ad XLV. 2. Basil. 23. T. VI. p. 83. et Witte diss. de luctuos. heredit. Vratistlav. 1824. p. 49. W. e) Basil. et schol. Basil. ἀρμ. μ. κλ. W. f) Basil. et sch. Basil. ὀρεπουδιαιεύσω. W. g) Schol. Bas. p. 349. τῆς. W. h) In Basil. deest νόμου. W. i) Schol. Basil. p. 349. περιλιμπάνεται. W. k) Basil. et sch. Bas. ins. ἡ. W. l) Cap. 92. apud Theod. — Fabr. Basil. Reitz. W. m) Cap. 94. apud Theod. — Fabr. Basil. Reitz. cf. schol. x. ad XXXIII. 1. Basil. 3. T. III. pag. 240. W. n) Cap. 96. in Syn. 94. Harm. Promt. I. 15. §. 12. Theod. W. Est et in Schol. ad Basil. XI. 1. cap. 39. in Cod. Coisl. iisdem verbis. o) Syn. τοῖς ἀμφιβόλοις. Goth. Fabr. Basil. ταῖς ἀμφιβόλαις. Theod. Bien. et Reitz. ut in Cod. Coisl. W. p) Cap. 98. apud Harm. Promt. III. 7. §. 3. ubi schol. Theod. W. q) Goth. Fabr. Basil. Reitz. ἀγωνίζονται. W. r) Cap. 99. apud Theod. — Fabr. Basil. Reitz. W. s) Cap. 100. in Syn. 98. Harm. App. tit. 2. §. 39. Theod. W. t) Cap. 101. ex Eustathio περὶ χρονικῶν διαστημάτων. Edit. Teucheri p. 26. „Ἐάν δύο μῆνες εἴη ὁ νόμος, καὶ ἐξήκοντα ἡμέραι ἀντὶ τούτου προσδέχονται.“ W. u) Cap. 102. apud Theod. — Fabrot. Basil. Reitz. W. v) τὸ deest apud Theod. W. w) Cap. 103. in Syn. 101. — Goth. Reitz.; (cf. VII. Syn. 8. 21. ap. Leuncl. p. 83. cf. et Harm. Promt. I. 2. §. 25. 26.) Theod. — Fabrot. Basil. W. x) Reitzius adversantibus Cod. Coisl. et Theod. Bien. contra Fabr. Basil. cum Syn. edidit: ἔλκεται. W. y) Cap. 104. in Syn. 22. — Goth.; Harm. Promt. I. 3. §. 25. — Fabr. Basil. Reitz.; Theod. W. z) Basil. errore tythetiae, ut videtur, μετά. W. aa) Syn. ἔχουσα. W. ab) αἱ deest in editis. W. ac) Cap. 106. in Syn. 104. Harm. Promt. I. 18. §. 11. ubi schol. — Goth. Fabr. Basil. Reitz.; Theod. cf. schol. n. ad LX. 4. Basil. I. T. VII. p. 123. W. ad) Syn. ἀίμενον. W. ae) Cap. 107. in Syn. 105. Theod. W. af) Cap. 108. in Syn. 106. Harm. App. tit. 2. §. 43. Theod. W. ag) Cap. 109. in Syn. 107. — Reitz.; Harm. I. 1. §. 26. — Goth. Fabr. Basil.; schol. z. ad LX. 5. Basil. 3. T. VII. p. 149. sch. i. ad LX. 6. Basil. 37. T. VII. p. 214. et schol. r. ad LX. 12. Basil. 91. T. VII. p. 371. unde et scholion hic intercidisse colligi potest. W. ah) Vide, quae de lectione in textum latinum recipienda dante observavit Witte in edit. hui. th. de div. Reg. Iur. pag. 23. sqq. ad cap. 109.

- L. 110. D. l. 17. ρί. Τῷ ἰ) πλέονι καὶ τὸ ἕλαττον περιέχεται.
 §. 1. Οὐδείς ἡ) ὑπὲρ ἄλλοτριῶν πράγματος ἀξιοπίστως ἐπερωτᾶται, εἰ μὴ καὶ ἐγγύας παρούσχοι ἰ).
 §. 2. Ὁ ἀνηβος οὐ δοκεῖ ἀνέχεσθαι ἡ).
 §. 3. Ἐὰν μὴ ὡς συμπλεκτικὰ τὰ ἑηθέντα, ἀρκεῖ καὶ τὰ ἐν γενέσθαι.
 §. 4. Ταῖς ἡ) γυναιξίν εἰς τὸ ἐκδικηθῆναι ὁ)· συντρέχομεν, οὐ μὴν συκοφαντούσας.
 L. 111. D. cod. ριῦ. Ὁ ρ) πλησιάζων τῇ ἡβῃ, καὶ κλοπῆς καὶ ὑβρεῶς ἔστι δεκτικὸς.
 §. 1. Αἰ ἡ) ἀπὸ ἁμαρτήματος ποινάλλαι ἀγωγαὶ οὐ διαβαίνουσι κατὰ κληρονόμων ῥίον ἢ furti, vi bonorum raptorum, iniuriarum καὶ ὁ) Ἀκουλίου ς).
 L. 112. D. cod. ριβ'. Ὁμοίον ἡ) ἔστι τὸ μὴ ἔχειν ἀγωγὴν καὶ τὸ διὰ παραγραφῆς ἐκβάλλεσθαι.
 L. 113. D. cod. ριγ'. Τῷ παντὶ καὶ τὸ μέρος περιέχεται.
 L. 114. D. cod. ριδ'. Ἐν ἡ) τοῖς ἀσαφείσι τὸ πιθανὸν ἢ τὸ ἐπὶ τὸ πλείστον γινόμενον δεῖ σκοπεῖν.
 L. 115. D. cod. ριέ. Ὁ ἐλευθερούμενος ἐνοχῆς δοκεῖ τι εἰληφέναι.
 §. 1. Ὁ δὲ περωτήσας καὶ ἐκβαλλόμενος παραγραφῇ οὐδὲν δοκεῖ λαβεῖν.
 L. 116. D. cod. ρις'. Οὐδὲν ἡ) οὕτως ὑπεναντίον τῇ ἀγαθῇ πίστει, ὡς ἢ βία καὶ ὁ φόβος.
 §. 1. Ὁ ς) τῷ κοινῷ νομίμῳ χρώμενος οὐκ ἀπατᾶται.
 §. 2. Ὁ ς) πλανώμενος οὐ δοκεῖ συναίνεῖν.
 L. 117. D. cod. ριζ'. Ὁ ς) διάδοχος ἡ) ἐν πάσῃ αἰτία ἡ) τύπον ἐπιχει κληρονόμου.
 L. 118. D. cod. ριη'. Ὁ α) ἐν δουλείᾳ ὧν οὐ διὰ τὸ αα) χρῆσθαι δεσπάζει ἡ), ἐπειδὴ νέμεσθαι οὐ δοκεῖ.
 L. 119. D. cod. ριθ'. Οὐκ ἡ) ἐκποιεῖ ὁ μόνον τὴν νομὴν ἐκβαλλόμενος ἡ).
 L. 120. D. cod. ρι'. Οὐδείς ἡ) πλέον, οὐ ἔχει, τῷ ἰδίῳ παραπέμπει κληρονόμου.
 L. 121. D. cod. ρικ'. Ὁ ς) μὴ ποιῶν, ὅπερ ὀφείλει ποιεῖν, δοκεῖ παρὰ τὸν νόμον ποιεῖν [καὶ ὁ ποιῶν ὅπερ οὐκ ὀφείλει ποιῆσαι, οὐ δοκεῖ ποιεῖν] ἡ), ὅπερ ἐκελεύσθη ποιῆσαι.
 L. 122. D. cod. ρικβ'. Πλέον ἡ) παντὸς πράγματος θάλοπμεν τὴν ἐλευθερίαν.
 L. 123. D. cod. ρικγ'. Οὐδείς ἄλλοτριῶ ὀνόματι νόμιμον ἀγωγὴν πράττει.
 §. 1. Ἡ πρὸς καιρὸν ἐναλλαγὴ τὸ δίκαιον οὐκ ἐναλλάσσει τῆς ἐπιουχίας.
 L. 124. D. cod. ρικδ'. Ἐνθα φωνῆς οὐ χρεῖα, ἀλλὰ παρουσίας, καὶ

- CX. Maiore et minus continetur.
 Nemo alienae rei idonee stipulatur, nisi et fideiussores det.
 Pupillus nihil pati videtur.
 Ubi verba non sunt coniuncta, sufficit alterutrum fieri.
 Mulieribus, ut defendantur, succurrimus, non tamen calumniantibus.
 CXI. Pubertati proximus et furti et iniuriae capax est.
 Actiones ex delicto poenales non transeunt aduersus heredes [veluti furti, vi bonorum raptorum, iniuriarum et lex Aquilia].
 CXII. Idem est, non habere actionem et per exceptionem repelli.
 CXIII. In toto et pars continetur.
 CXIV. In obscuris verosimile aut quod ut plurimum fit, spectandum est.
 CXV. Qui obligatione liberatur, videtur cepisse quid.
 Qui vero stipulatus est et exceptione repellitur, nihil cepisse videtur.
 CXVI. Nihil tam contrarium est bonae fidei, quam vis et metus.
 Communi iure utens non decipitur.
 Errans non videtur consentire.
 CXVII. Bonorum possessor in omni causa locum heredis obtinet.
 CXVIII. Qui in servitute est, per usum non acquirit, quoniam possidere non videtur.
 CXIX. Non alienat, qui solam possessionem repudiat.
 CXX. Nemo plus, quam habet, suo heredi transmittit.
 CXXI. Qui non facit, quod facere debet, videtur contra legem facere, et qui facit, quod facere non debet, non videtur facere id, quod facere iussus est.
 CXXII. Plus omni re fovemus libertatem.
 CXXIII. Nemo alieno nomine legis actionem intendit.
 Pro tempore mutatio ius provinciae non mutat.
 CXXIV. Ubi voce opus non est, sed praesentia,

ἡ) Cap. 110. Goth. et Reitz. e Syn. 108. male restituerunt: τὰ ἰδικὰ τῶν γενικῶν ἐπιουχέστερα. Haec enim ad cap. 80. spectant. W. ἡ) Cap. 110. §. 1. Goth. et Reitz. ex libro VIII. Syn. p. 108. ita restituerunt: οὐδείς ἄλλοτριῶν δίκην ἄνευ ἰκανοδοσίας διεκδικεῖν δοκεῖ, εἰ καὶ ἔστιν ὑπακτικὸς. cf. Theoph. ad pr. Inst. de satisd. W. ἡ) Cod. παρούσχοι, scribe παρούσχη vel παρούσχοι. W. ἡ) Refineo ἀνέχεσθαι, licet sensu insolito, vide tamen Labbaei gloss. h. l. W. ἡ) Cap. 110. §. 4. in Syn. 108. §. 5. — Goth. Fabr. Basil. Reitz.; Harm. Promt. I. 13. §. 31. W. ὁ) Harm. διεκδικῆναι. W. ἡ) Cap. 111. in Syn. 109. Theod. schol. q. ad LX. 12. Basil. 23. T. VII. p. 331. W. ἡ) Cap. 111. §. 1. Goth. et Reitz. (CXI. §. 1. b.) cf. Theoph. ad §. 1. Inst. de perp. et temp. actt. sic restituerunt: Τὰς ἐξ ἁμαρτημάτων ποινάλλαι μὴ δίδοσθαι κατὰ κληρονόμων, οἷον furti, vi bonorum raptorum, damni iniuriae (Reitz. iniuriarum) Ἀκουλίου; Theod. — Fabr. Basil. Reitz. (§. 1. b.) W. ἡ) Uncis inclusa desunt in Codice, nec in Theod. Bien. textui (τῷ κοινῷ) sed commentario adscribuntur. W. ἡ) Cap. 112. deest in Editt. sed poterat restitui ope schol. c. ad LX. 1. Bas. 10. T. VII. p. 21. W. ἡ) Cap. 114. in Syn. 111. Harm. Promt. I. 15. §. 13. W. et in Schol. ad Basil. XI. 1. cap. 39. in Cod. Coisl. his verbis: ἐν τοῖς ἀσαφ. τὸ πιθαν. ὡς ἐπὶ τὸ πλεον. ἐπιουχέει. ἡ) Cap. 116. in Syn. 113. Harm. App. tit. 2. §. 15. Theod. W. ἡ) Cap. 116. §. 1. in Syn. 114. Harm. l. 1. §. 5. W. ἡ) Cap. 116. §. 2. Basil. Reitz. Fortasse e schol. q. ad XLI. 1. Basil. 1. T. V. p. 408. W. ἡ) Cap. 117. in Syn. 115. Harm. l. 1. §. 24. — Goth. Reitz.; Theod. — Basil. Fabr.; sch. f. ad XXIX. 1. Bas. 68. T. IV. p. 625. W. ἡ) Reitz. coni. διακατόχος. W. ἡ) Syn. Harm. et schol. Basil. ἐν πᾶσι. Goth. ins. τόν. W. ἡ) Cap. 118. in Syn. 116. Harm. Promt. I. 14. §. 3. W. ἡ) Mañem τοῦ. ἡ) Cod. Coisl. χρῆσθαι δεσπάζειν. W. ἡ) Cap. 119. in Syn. 117. W. ἡ) Syn. ἀποβαλλόμενος. W. ἡ) Cap. 120. in Syn. 118. Harm. Promt. V. 8. §. 57. Theod. W. ἡ) Cap. 121. deest in editis, licet integrum caput in Theod. Bien. et in schol. x. ad XIV. 1. Basil. 8. T. II. pag. 175. legatur, priorque pars et in schol. b. ad XXXVIII. 3. Basil. 1. T. V. p. 74. extet. W. ἡ) Uncis inclusa neglexit librarius ab uno ad alterum ποιῶν prosiliens. W. ἡ) Cap. 122. in Syn. 119. Theod. W.

ὁ κωφὸς καὶ ὁ ἄλαλος δοκεῖ ἀποκρίνεσθαι, ἐὰν αἰσθη-
σιν ἔγγη.

Ὁ¹⁾ δὲ μαυόμενος ἀντὶ ἀπόντος ἐστίν.

ρκέ'. Θάλλονται^{κ)} μᾶλλον οἱ^{λ)} ἐναγόμενοι, ἢ περὶ
οἱ ἐνάγοντες^{μ)}.

ρκζ'. Οὐκ^{ν)} ἐστὶ κακῆ πίστει νομεὺς ὁ δεδωκὸς^{ο)}
τίμημα.

Οὐ^{ρ)} γίνεται πλουσιώτερος ὁ κτώμενος ἀπελεύ-
θερον.

Δύο^{ρ)} περὶ κέρδους φιλονεικούντων, κρείττων
ἐστὶν ὁ νεμόμενος^{ς)}.

ρκζ'. Ὅτε^{ς)} ἀπὸ δόλου τοῦ τελευτήσαντος εἰς τὸ
περιελθεῖν ὁ κληρονόμος ἐνάγεται, ἀρκεῖ πρὸς ῥοπλῆν
περιελθεῖν εἰς αὐτόν.

ρκη'. Ἐν^{τ)} ἴση αἰτία κρείττων ἐστὶν ὁ νεμόμενος^{υ)}.

Ὁ^{υ)} εἰς ὀλοκλήρον διαδεξιόμενος ἀντὶ κληρονό-
μου ἐστίν.

ρκθ'. Οὐ ποιεῖ δόλον ὁ δανειστής ἀπολαμβάνων τὸ
ἴδιον.

Τοῦ^{ω)} πρωτοτύπου μὴ ἐρρωμένου, οὐδὲ τὰ παρ-
ακολουθήματα ἐρρωται.

ρλ'. Ἀγοραῖ^{ξ)} τρέχουσαι^{xx)}, καὶ μάλιστα ποινάλια
οἷ ἀναιροῦσιν ἀλλήλας.

ρλά'. Ὁ^{υ)} δόλω πανασόμενος νέμεσθαι, ὡς νεμό-
μενος καταδικάζεται.

ρλβ'. Ἡ^{ρ)} ἀπειρία τῆ ἀμελεία συναριθμεῖται.

ρλγ'. Διὰ^{α)} τῶν δούλων κρείττων ἢ αἴρεσις^{aa)} δε-
σποτιῶν γίνεται, οὐ μὴν χείρων.

ρλδ'. Οὐ περιγράφεται ὁ δανειστής, ὅτε μὴ ἐπι-
κτᾶται ὁ χρεώστης, ἀλλ' ὅτε μειοῖ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ.

Οὐδέ^{β)} ἐκ τοῦ ἴδιου δόλου κρείττονα ποιεῖ τὴν
οἰκίαν αἴρεσις.

ρλέ'. Τὰ μὲν δυνάμενα δοθῆναι ἢ μὴ ὄντα ἐν φύ-
σει, ἀντὶ μὴ προσεθέντων εἰσίν.

ρλς'. Ἡ καλὴ πίστις τοσοῦτον δίδωσι τῷ νεμομένῳ,
ὅσον ἢ ἀλήθεια, εἰ μὴ νόμος ἐναντιοῦται.

ρλζ'. Ὁ^{ς)} κατὰ κέλευσιν ἀρχοντικῆν^{δ)} ἀγοράσας
καλῆ πίστει νομεὺς ἐστίν.

ρλη'. Ὅτε^{ε)} δήποτε εἰ προσελευθῆ^{ε)} κληρονομία,
ἐνοῦται τῇ τελευτῇ τοῦ διαθεμένου.

Ἐκ^{ς)} τῶν ἐπισυμβαινόντων ἐγκλημάτων^{η)} οὐκ
αἰξεί ἢ διατίμησις τοῦ παρελθόντος ἐγκλήματος^{ι)}.

et surdus et mutus respondere videtur, si intellectum
habeat.

Furiosus vero absentis loco est.

§. I.

CXXXV. Reus potius favetur, quam actoribus.

L. 125.
D. L. 17.

CXXXVI. Non est mala fide possessor, qui dedit
pretium.

L. 126.
D. eod.

Non fit locupletior, qui libertum acquirit.

§. I.

Quum duo de lucro certent, potior est possessor.

§. 2.

CXXXVII. Quando ex dolo defuncti in id, quod
pervenit, heres convenitur, sufficit momento ad eum
pervenisse.

L. 127.
D. eod.

CXXXVIII. In pari causa potior est possessor.

L. 128. D. e.

Qui in universum successit, pro herede est.

§. I.

CXXXIX. Dolum non facit creditor, qui suum re-
cipit.

L. 129.
D. eod.

Quum principale non valet, neque consequentia
valent.

§. I.

CXXX. Actiones concurrentes et potissimum poe-
nales, alia aliam non consumit.

L. 130.
D. eod.

CXXXI. Qui dolo desiit possidere, ut possessor
condemnatur.

L. 131.
D. eod.

CXXXII. Imperitia negligentiae adnumeratur.

L. 132. D. e.

CXXXIII. Per servos melior fit conditio domino-
rum, non peior.

L. 133.
D. eod.

CXXXIV. Non fraudatur creditor, quum non ac-
quirat debitor, sed quum minuat propriam substantiam.

L. 134.
D. eod.

Nemo ex proprio dolo meliorem facit suam con-
ditionem.

§. I.

CXXXV. Quae dari non possunt vel non sunt in
rerum natura, pro non adiectis habentur.

L. 135.
D. eod.

CXXXVI. Bona fides tantundem praestat possi-
denti, quantum veritas, nisi lex adversetur.

L. 136.
D. eod.

CXXXVII. Qui iussu magistratum emit, bona
fide possessor est.

L. 137.
D. eod.

CXXXVIII. Quandoque si adita fuerit hereditas,
connectitur morti testatoris.

L. 138.
D. eod.

Ex post contingentibus delictis non crescit ac-
stimatio praeteriti delicti.

§. I.

1) §. 1. cap. 124. deest in editis, sed poterat restitui ope sch. c. ad VIII. 2. Basil. 2. T. I. p. 437. W. l) Cap. 125. in Syn. 122. — Reitz.; Harm. Promt. I. 2. §. 57. ubi schol. — Goth.; Theod. — Fabr. Basil.; schol. g. ad LX. 57. Basil. 5. T. VII. p. 849. W. Et in Schol. ad Basil. XIV. 1. 52. in Cod. Coisl. l) oī deest ap. Theod. W. m) Harm. Goth. addit ἡγουν βοηθοῦνται καὶ συγγνωμονοῦνται, quae Reitz. in edit. Harm. eiecit. W. n) Cap. 126. prooem. in Syn. 123. Harm. Promt. II. 1. §. 63. — Goth. Fabr. Bas. Reitz.; schol. d. ad XLII. 1. Bas. 13. T. V. p. 592. W. o) Harm. ins. τὸ. Goth. Fabr. Bas. male δεδωκός. W. p) §. 1. cap. 126. desideratur in editis, licet simillima habeantur in sch. d. ad XXIII. I. Bas. 1. T. III. p. 165. et sch. h. ad LX. 21. Bas. 28. T. VII. p. 495. W. q) Etiam §. 2. cap. 126. desideratur in editis, licet integram habeat Theod. Bien. W. r) Theod. Bien. ἐναγόμενος. W. s) Cap. 127. in Syn. 124. Harm. Promt. V. 8. §. 58. W. t) Cap. 128. in Syn. 125. Harm. Promt. I. 2. §. 45. inf. — Goth.; Harm. Promt. II. 1. §. 63. — Fabr. Basil. Reitz.; Theod. schol. I. ad XXII. 5. Bas. 11. T. III. p. 154. cf. Theoph. ad §. 2. Inst. de act. apud Reitz. 129. p. 790. W. u) Goth. κρείσσον ἢ αἴρεσις τοῦ νεμομένου. W. v) §. 1. cap. 128. in Syn. 126. Harm. App. tit. 2. §. 23. Theod. sch. f. ad XXIX. 1. Bas. 68. T. IV. p. 625. W. w) §. 1. cap. 129. ex Harm. I. 1. §. 49. Reitz. sic restituit: Τῆς πρωτοτύπου αἰτίας μὴ ἐρρωμένης οὐδὲ τὰ παρ-ρακ. ὡς ἐπίπαν ἔρο. quae tamen idem ad cap. 178. iterum refert. W. x) Cap. 130. Goth. Fabr. Basil. Reitz. ex ultimis verbis Theophilli ad Inst. Si quadrupes sic restituerunt: Οὐδέποτε αἱ ποινάλες (ποινάλια Fabr. et Basil. poenales Reitz.) ἀγοραῖ ἐπὶ τῷ ἀντὶ συντρέχουσαι πράγματι ἀλλήλων γίνονται ἀναρκετικά. W. xx) Malletm συντρέχουσαι. y) Cap. 131. in Syn. 128. Harm. Promt. II. 1. §. 66. sch. u. ad LX. 5. Bas. 12. T. VII. p. 155. W. z) Cap. 132. in Syn. 135. Harm. App. tit. 2. §. 10. Theod. sch. z. ad LX. 3. Bas. 7. T. VII. p. 71. cf. Theoph. ad §. 7. Inst. de L. Aquil. W. a) Cap. 133. in Syn. 130. — Goth. Fabr. Bas.; Harm. Promt. I. 14. §. 4. — Reitz.; sch. f. ad XXII. 5. Bas. 24. T. III. p. 168. W. aa) Harm. ins. τῶν. b) §. 1. cap. 134. in Syn. 132. Harm. App. tit. 2. §. 25. schol. m. ad XXIII. 1. Basil. 13. T. III. p. 266. „μηδὲνα ἐκ τοῦ οἰκίαν ἀμαρτήματος δύνασθαι βελτίονα ποιῆν τὴν οἰκίαν αἴρεσις.“ cf. sch. i. ibid. unde apparet, intercidisse hic sch. Stephani. W. c) Cap. 137. in Syn. 134. — Goth.; Harm. Promt. II. 1. §. 64. — Fabr. Basil. Reitz.; schol. o. ad LX. 5. 28. Basil. T. VII. p. 172. W. d) ἀρχικῆν Syn. W. e) Cap. 138. Basil. Reitz. e sch. I. ad LX. 3. Bas. 13. T. VII. p. 77. W. f) Cod. Coisl. εἰ προσελευσθῆ. Basil. ὑπαικτελευσθῆ. ἢ. W. g) §. 1. cap. 138. Basil. Reitz. fortasse e sch. e. ad LX. 6. Basil. 11. T. VII. p. 201. vel e sch. γ. ad LX. 10. Bas. 13. T. VII. p. 265. W. h) ἐγκλ. deest in Basil. W. i) Basil. ἀμαρτημάτων. W.

- I. 139. ρλθ'. Αἱ χροῖον ἢ θανάτῳ ἀπολλύμεναι ἀγωγὰι
D. L. 17. μένουσι προκαταρχήσονται.
- §. 1. Οὐ δοκεῖ τελείως εἶναι τινος τὸ ἀφαιρεθῆναι παρ' αὐτοῦ δυνάμενον.
- L. 140. ρι'. (H^k) ἀπουσία τοῦ διὰ πρῶγμα δημόσιον ἀπόν-
D. eod. τος οὔτε αὐτῷ, οὔτε ἄλλῳ γίνεται ἐπιζήμιος.
- L. 141. ρμα'. Τὰ ¹⁾ παρὰ κανόνας νόμον δεχθέντα ^{m)} οὐχ
D. eod. ἔλκεται εἰς ὅμοια ⁿ⁾.
- §. 1. Ἐξ ὀλοκλήρου δύο τοῦ ἐνὸς κληρονομεῖν οὐ δύ-
ναιται.
- L. 142. ρμβ'. (O^o) σιωπῶν οὐ δοκεῖ ὁμολογεῖν, ἀλλ'
D. eod. ὅμως οὐκ ἀρνεῖται.
- L. 143. ρμγ'. (Oπερ P) τοῖς συναλλάξασιν ἀντίκειται, καὶ
D. eod. τοῖς διαδόχοις αὐτῶν ἀντίκειται.
- L. 144. D. eod. ριδ'. (O^q) πᾶν, ὅπερ ἔξεστιν, ἤδη καὶ εὐπρεπές ἐστιν.
§. 1. Ἐν ^{r)} ταῖς ἐπερωτήσεσι τῷ καιρῷ προσέχουσαν τοῦ
συναλλάγματος.
- L. 145. D. eod. ριδ'. (O^s) γνώσκων καὶ συναινῶν οὐκ ἀπαύται.
- L. 146. ριδ'. Οὐκ ὠφελεῖται τις ἐξ ὧν ἐν δουλείᾳ πέπραχεν.
D. eod.
- L. 147. D. eod. ριζ'. Τὰ ^{t)} ἰδικὰ ^{u)} τοῖς γενικοῖς ἔνεσι πάντοτε.
- L. 148. ριη'. Οἷς τὸ ἀποτέλεσμα συμβάλλεται, τοῖς αὐτοῖς
D. eod. καὶ τὸ κατὰ μέρος.
- L. 149. ριδ'. (O κεφαλαίων διὰ τινος, ὀφείλει καὶ τὸ φά-
D. eod. κτον αὐτοῦ ἐπιγινώσκειν ^{v)}).
- L. 150. ρν'. Ἰσός ἐστιν ὁ νεμόμενος ἢ ὁ ἔχων, καὶ ὁ δόλῳ
D. eod. παυσάμενος νέμεσθαι ἢ ἔχειν.
- L. 151. ρνα'. Οὐδείς ^{w)} ποιῆ τινι ζημίαν, εἰ μὴ ὁ ποιῶν,
D. eod. ὑπερ οὐκ ἔξεστιν αὐτῷ.
- L. 152. ρνβ'. (O^x) ποιήσας βίαν, ἢ τῷ περὶ βίας δημο-
D. eod. σίας ἢ τῷ περὶ βίας ἰδιωτικῆς ὑποπίπτει νόμῳ.
- §. 1. Ἐκβάλλει ^{y)} καὶ ὁ ἐντελλόμενος ἐκβαλεῖν.
- §. 2. Ἐν ^{z)} τοῖς ἀμαρτήμασι ἢ τῆς πράξεως ^{a)} ἀπο-
δοχῆ σκοπεῖται, [οἷκε γὰρ ἢ ἀποδοχῆ μανδάτω] ^{b)}.
- §. 3. Ἐν ^{c)} τοῖς συναλλάγμασι, τοῖς ἔχουσιν ἀγαθὴν
πίστιν καὶ βεβαιουμένους ἀπὸ δόλου, ὁ κληρονόμος εἰς
ὀλοκλήρον ἐνέχεται.
- L. 153. ρνγ'. Σχεδὸν ^{d)} οἷς τρόποις ἐνεχόμεθα ἢ πτώ-
D. eod. μεθὰ τι, τοῖς αὐτοῖς ἐκ τῶν ἐναντίων λενθερούμεθα
καὶ ἀποκτώμεθα. ὥσπερ γὰρ οὐ δυνάμεθα κτήσασθαι
νομίην, εἰ μὴ ψυχῇ καὶ σώματι νεμηθῶμεν, οὕτως ^{e)}
οὐδὲ ἀποκτήσασθαι, εἰ μὴ ψυχῇ καὶ σώματι παυσά-
μεθα ^{f)} νέμεσθαι.
- L. 154. ρνδ'. Ἐν ^{g)} ἴσῳ ἀμαρτήματι χείρων ἐστὶν ἢ αἴρε-
D. eod. σις τοῦ ἐνάγοντος, καὶ ὁ νεμόμενος κρείττων ἐστίν.
- L. 155. ρνε'. Ἐκαστον ^{h)} ἀδικεῖ τὸ ἴδιον φάκτον, οὐ μὴν
D. eod. τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ.

CXXXIX. Actiones tempore vel morte periturae permanent lite contestata.

Non videtur perfecte esse alicuius, quod ipsi potest auferri.

CXL. Absentia eius, qui ob negotium publicum abest, nec ipsi, nec alio damnosa fit.

CXLI. Quae praeter regulas iuris recepta sunt, non trahuntur ad similia.

Pro solido duo eidem non possunt existere heredes.

CXLII. Tacens non videtur confiteri, attamen non negat.

CXLIII. Quod contrahentibus obstat, et successoribus eorum obstat.

CXLIV. Non omne quod licet, statim et honestum est. In stipulationibus tempus contractus consideramus.

CXLV. Sciens et consentiens non decipitur.

CXLVI. Non adiuuatur quis ex iis, quae in servitute gessit.

CXLVII. Specialia generalibus semper insunt.

CXLVIII. Quibus effectus prodest, iisdem et pars singula.

CXLIX. Qui lucrum facit per aliquem, debet et factum eius agnoscere.

CL. Par est possidens vel habens atque is, qui dolo desiit possidere vel habere.

CLI. Nemo damnum alicui facit, nisi qui facit, quod ei non licet.

CLII. Qui vim fecit, aut legi de vi publica aut de vi privata subiacet.

Deicit et qui deicere mandat. In delictis facti approbatio spectatur: [comparatur enim approbatio mandato.]

In contractibus bonam fidem habentibus et munitis adversus dolum, heres in solidum tenetur.

CLIII. Fere quibus modis obligamur vel quid acquirimus, iisdem ex contrario liberamur et amittimus: sicut enim possessionem acquirere non possumus, nisi animo et corpore possederimus, ita neque amittere, nisi animo et corpore desierimus possidere.

CLIV. In pari peccato deterior est conditio actoris, et possidens potior est.

CLV. Quemque laedit factum suum, non vero adversarium eius.

k) Cap. 140. in Syn. 137. Harm. App. tit. 2. §. 11. Promt. I. 3. §. 67, ubi sch. Theod. W. l) Cap. 141. in Syn. 138. — Reitz.; Harm. App. tit. 2. §. 40. — Goth. Fabr. — Basil. ex utroque vel e Theod. W. m) Harm. Goth. et inde Goth. Fabr. λεχθέντα, quod Fabr. in Basil. et Reitzius hic et in Harm. correxit. W. n) Harm. ὑπόδειγμα. W. o) Cap. 142. in Syn. 139. Harm. I. I. §. 51. W. p) Cap. 143. Basil. in addend. T. I. p. 818. ex sch. s. ut videtur, ad Basil. XXII. 5. 7. T. III. p. 146. sic habent: Ἐπερ τοῖς πρωτοτύποις ἀνθίσταται, τούτο καὶ τοῖς συνέσορον αὐτῶν. W. q) Cap. 144. in Syn. 140. Harm. I. I. §. 41. sch. k. ad XXI. I. Basil. 13. T. II. p. 522. cf. et Harm. IV. Promt. 6. §. 19. inf W. r) §. 1. cap. 144. ap. Theod. — Fabr. Bas. Reitz. W. s) Inde a cap. 145. Fabrotus in Basilicis rursus e Codice regio. In Syn. 41. Harm. App. tit. 2. §. 6. Theod. cf. sch. h. ad XVIII. 6. Bas. I. T. V. p. 100. W. t) Cap. 147. in Syn. 141. — Reitz. Harm. I. I. §. 19. — Goth. Fabr. W. u) Harm. et Basil. εἰδικά. W. v) Basil. εἰδέναι. W. w) Cap. 151. Theod. — Fabr. W. x) Cap. 152. in Syn. 142. W. y) In Basil. nihil praeter ἐκβάλλει. Reitzius vero admodum similia coniecerat: καὶ ὁ ἐντελλόμενος ἐκβαλεῖν. W. z) §. 2. cap. 152. in sch. f. ad XXI. 2. Basil. 3. T. II. p. 606. et sch. z. ad LX. 10. Basil. 18. T. VII. p. 270. W. a) Basil. τοῦ πράγματος, sed et in sch. f. legitur πρόξεως. W. b) Uncis inclusa desunt in Cod. Coisl. W. c) §. 3. cap. 152. apud Theod. — Fabr. W. d) Cap. 153. Theod. — Fabr. W. e) Fabr. Basil. Reitz. οὕτω. W. f) Ita scripsimus monente Reitzio: in Cod. et in editis παυσόμεθα. W. g) Cap. 154. in Syn. 150. Harm. Promt. I. 2. §. 56. ubi schol. W. h) Cap. 155. Theod. — Fabr. W.

Ὁὐ δοκεῖ βίαν ποιεῖν ὁ τῷ ἰδίῳ δικαίῳ χρώμενος καὶ ἐνάγων.

Ἐν ἰ) ταῖς ποιναλίαις αἰτίας τὸ καλοθελές ἐρημνεύομεν ἱ).

ῥνζ'. Ἄκων^{κ)} οὐδείς ἀναγκάζεται διεκδικεῖν πρᾶγμα.

ῥο ἰ) ἔχων ἀγωγὴν καὶ παραγραφὴν ἔχει.

ῥο εἰς τόπον ἑτέρου ὑπείσιων οὐ βλάπτεται, ἐξ ὧν ἐκεῖνος οὐκ ἐβλάπτετο.

Εἰς ἠ) τὸ ἀπαιτεῖν ἠ) καὶ διεκδικεῖσθαι, τὴν αὐτήν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, τάξιν ὁ ἀγοραστής ἔχει τῷ ὁ) πρῶτῃ.

Τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ δεδομένον μοι ἐκόντι μοι δίδεται, οὐ μὴν βιαζομένου.

ῥνζ'. Ἐπὶ ῖ) τοῖς μὴ τραχέσιν ῖ) μυσταροῖς ἀμαρτήμασι συγγινώσκονται οἱ δοῦλοι ῖ) πειθαρχοῦντες τοῖς δεσπόταις ἢ τοῖς ἐν τάξει δεσποτῶν, οἷον ἐπιτρόποις καὶ κουράτορσιν.

ῥο δόλῳ χρησόμενος εἰς τὸ μὴ ἔχειν ἀντὶ ἔχοντός ἐστιν.

Ἐν ῑ) τοῖς συναλλάγμασι ἀπὸ δόλου τοῦ τελευτήσαντος οὐκ εἰς τὸ περιελθόν, ἀλλ' εἰς ὀλόκληρον οἱ κληρονόμοι ἐνέχονται, πρὸς ἀναλογίαν τῶν ἰδικῶν μερῶν.

ῥη). Ἐπιτρέπων ῑ) ὁ δανειστής προαθῆναι τὸ ἐνέχυρον, ἐκπίπτει αὐτοῦ.

ῥηθ'. Οὐχ ὡςπερ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα ἐκ πολλῶν αἰτιῶν ἡμῖν δύναται καταφέρεσθαι καὶ χρεωστεῖσθαι, οὕτως τὸ αὐτὸ ἐκ πολλῶν δύναται ἡμέτερον εἶναι.

ῥζ'. Ἄλλο πιπράσκειν, καὶ ἄλλο συναινεῖν τῷ πιπράσκοντι.

Πρὸς πάντας ἀναφέρεται τὸ δημοσίᾳ γινόμενον ὑπὸ τοῦ μεῖζονος μέρους.

ῥο ληγατάριος οὐκ ἔχει πλέον δίκαιον τοῦ κληρονόμου ἢ τοῦ διαθεμένου.

ῥζα'. Ἐἰ ῑ) ἐκεῖνος ἐμποδίσαι μοι ῑ) πληρωθῆναι τὴν αἴρεσιν, ῑ) τινι διαφέρει ῑ) πληρωθῆναι αὐτήν, ἀντὶ πεπληρωμένης ἔστω ὁπερ ἐστὶν ἐπὶ ἐλευθεριῶν καὶ λεγάτων καὶ ἐνστάσεων ῑ) καὶ ἐπερωτήσεων.

ῥζβ'. Τὰ ῑ) δι' ἀνάγκην παρὰ κανόνα νόμου ῑ) δεχθέντα ῑ) οὐκ ἔλκεται εἰς ὑπόδειγμα.

ῥζγ'. ῥο ῑ) ἔχων ἐξουσίαν δωρεῖσθαι πρᾶγμα, καὶ πιπράσκειν καὶ ἐγχωρεῖν ῑ) αὐτὸ δύναται.

ῥζδ'. Αἰ ῑ) ποιναλίαι ἀγωγὰι προκαταρχθεῖσαι παρὰπέμπονται κατὰ κληρονόμους.

ῥζε'. ῥο δυνάμενος ἐκποιεῖν, δύναται καὶ συναινεῖν τῇ ἐκποίησει ὁ δὲ μὴ δυνάμενος δωρεῖσθαι τινι, ἐὰν συναινέσῃ τῇ εἰς αὐτὸν γενομένη δωρεῇ, οὐκ ἔρρωται.

Non videtur vim facere, qui suo iure utitur et agit. §. 1.

In poenalibus actionibus benigne interpretamur. §. 2.

CLVI. Invitus nemo cogitur rem defendere. L. 156. Actionem habens et exceptionem habet. D. L. 17. §.

In locum alterius succedens non laeditur, ex quibus ille non laedebatur. §. 2.

Ad petendum et defendendum eandem ut plurimum conditionem emtor habet, quam venditor. §. 3.

Quod mihi pro me tributum est, volenti mihi datur, non etiam invito. §. 4.

CLVII. In delictis non atrocibus aut scelestis ignoscitur servis, qui dominis obtemperant vel his, qui loco dominorum sunt, velut tutoribus et curatoribus. L. 157. D. eod.

Qui dolo utitur, ut ne habeat, pro habente est. §. 1.

In contractibus ex dolo defuncti non in id, quod pervenit, sed in solidum heredes tenentur, pro ratione singularum partium. §. 2.

CLVIII. Creditor permittens pignus vendi, excidit eo. L. 158. D. eod.

CLIX. Non sicut eadem res ex multis causis deferri ac deberi nobis potest, ita eadem ex multis causis nostra esse potest. L. 159. D. eod.

CLX. Aliud est vendere et aliud consentire vendenti. L. 160. D. eod.

Ad omnes refertur, quod publice fit a maiore parte. §. 1.

Legatarius non plus iuris habet, quam heres vel testator. §. 2.

CLXI. Si is impediatur, a me impleri conditionem, cuius interest eam non impleri, pro impleta est; quod obtinet in libertatibus et legatis et institutionibus et stipulationibus. L. 161. D. eod.

CLXII. Quae propter necessitatem praeter regulam iuris recepta sunt, non trahuntur in exemplum. L. 162. D. eod.

CLXIII. Qui potestatem habet rei donandae, et vendere et concedere eam potest. L. 163. D. eod.

CLXIV. Poenales actiones lite contestata transmittuntur in heredes. L. 164. D. eod.

CLXV. Qui alienare potest, potest et alienationi consentire: qui autem donare non potest alicui, si consentiat donationi in eum factae, ratum non est. L. 165. D. eod.

ἰ) §. 2. cap. 155. Theod. — Fabr. W. ἱ) Theod. ἐρημνεύομεν. κ) Cap. 156. sch. e. ad XLI. 1. Basil. 3. T. V. p. 290. sch. y. ad XLVII. 1. Bas. 19. T. VI. p. 202. W. λ) §. 1. cap. 156. Theod. — Fabr.; sch. n. ad XXVIII. 11. Bas. 22. T. IV. p. 438. et sch. h. y. ad XLII. 3. Bas. 29. 39. T. V. p. 714. 715. W. μ) §. 3. cap. 156. in Syn. 150. Harm. Promt. III. 3. §. 39. — Goth. Fabr. W. ν) Syn. ἀπειεῖν. W. ο) Basil. vitiose τὸ. W. π) Cap. 157. in Syn. 152. §. 5. — Goth. Fabr.; Harm. Promt. I. 14. §. 5. sch. g. ad XXVIII. 11. Basil. 21. T. IV. p. 437. sch. g. ad LX. 21. Basil. 17. T. VII. p. 491. W. Etiam Theod. habet cap. 157. prooem. ς) Harm. Goth. inserit μῆ, quod tamen, quum alias deesse ipse iam notaret Gothofredus p. 501. merito expunxit Reitzius. W. ζ) §. 2. cap. 157. sch. c. ad XXIII. 1. Basil. 45. T. III. p. 335. W. s) Cap. 158. Theod. — Fabrot. W. τ) Cap. 161. in Syn. 156. Harm. App. tit. 2. §. 2. — Goth. Fabr.; sch. g. ad LX. 3. Bas. 13. T. VII. p. 83. W. Prooem. in Schol. ad Basil. XIV. 1. 49. in Cod. Coisl. υ) Cod. Coisl. Syn. et Harm. Gothofredi omittunt μῆ, quod Basil. et Reitz. h. l. et in edit. Harm. inserunt. Recte tamen abesse posse docuit Leunclavius lib. II. notator. 145. in Thes. Otton. T. III. p. 1533. W. φ) στάσεων Syn. quod Leuncl. in marg. emendat. W. χ) Cap. 162. in Syn. 162. Harm. App. tit. 2. §. 42. W. Etiam Theod. iisdem verbis, ut Cod. Coisl. ψ) Sic et Syn. Basil. παρὰ κανόνας. W. ζ) Basil. εἰς δεχθέντα. Reitz. conl. εἰσεχθέντα. cf. Leuncl. I. 1. 144. p. 1534. W. α) Cap. 163. in Syn. 158. Harm. I. 1. §. 58, unde Goth. et qui eum secutus est, Reitz. totum caput ad L. 165. inconsiderate transtulerunt. (cf. notam Goth. ad locum Harm.) W. Etiam Theod. habet. β) Ita iam Goth. licet in Syn. et Harm. ἐγχωρεῖν legatur. W. Et Theod. ἐγχωρεῖν. c) Cap. 164. in Syn. 159. Harm. I. 1. §. 44. Theod. W.

- L. 166. ρξζ'. 'Ο ἀλλότριον πράγμα διεκδικῶν οὐ δοκεῖ εἶ-
D. L. 17. πορος εἶναι.
- L. 167. ρξζ'. Οὐ δοκεῖ δεδῶσθαι τὸ μὴ γενόμενον τοῦ δε-
D. eod. ξαμένου κατὰ τὸν καιρὸν τῆς δόσεως.
- §. 1. 'Ο δ) κελύσει ἀρχόντος ποιῶν, οὐ ποιεῖ δόλον·
ἀνάγκη γὰρ ἔχει πειθαρχῆσαι.
- L. 168. ρξή'. 'Εν ε) τοῖς ἀσφασί τοῦ φιλάγαθου ἐριμ-
D. eod. νεύομεν.
- L. 169. ρξθ'. 'Ο ι) κελύσει ζημιωθῆναι ζημιῶ με· ὁ δὲ
D. eod. ἔχων ἀνάγκη πεισθῆναι οὐδὲν ἁμαρτάνει.
- §. 1. Τὸ κ) ἔτι ἠρημένον οὐ δοκεῖ εἶναι.
- L. 170. ρσ'. Τὸ λ) ἔξω τῆς δικαιοδοσίας ἐκ τοῦ δικαστοῦ
D. eod. γινόμενον οὐκ ἐρρισταί.
- L. 171. ρσά'. Οὐδέεις ι) διὰ τοῦτο μόνον γίνεται ἔνοχος,
D. eod. διὰ τὸ δύνασθαι παρ' ἑτέρου λαβεῖν, ὅπερ ἀπαιτεῖται
παρασχεῖν κ).
- L. 172. ρσβ'. Τὸ λ) ἀμφίβολον σύμφωνον κατὰ τοῦ πρά-
D. eod. του μ) ἐστίν.
- §. 1. Η ν) δὲ ἀμφίβολος ἐξαγωγή ο) τὸ πράγμα τοῦ
ἐνάγοντος οὐ καταβλάπτει.
- L. 173. ρσγ'. Οἱ ς) μέγιστοι ἐμπορίας καταδικαζόμενοι οὐκ
D. eod. ἀπαιτοῦνται πᾶν, ὅσον ἔχουσιν, ἵνα μὴ πτωχέωσιν.
- §. 1. Τῷ ζ) τῆς ἀποκαταστάσεως ἤμιατι καὶ καρπῶ
περιέχονται, κἂν μὴ τοῦτο ἠτιῶς ἐκφωνηθῆ.
- §. 2. Καὶ ι) ἐπὶ τῶν δύο ἐναγομένων καὶ ἐπερωτωμέ-
νων, ἕκαστον ἢ ἰδίᾳ ὑπέρθεσις βλάπτει.
- §. 3. Δόλον ποιεῖ τις ἀπαιτῶν, ὅπερ ἀναδιδόναι μέλλει.
- L. 174. ρσδ'. 'Ο δυνάμενος πράξει τὸ παρασκευάζον αὐτὸν
D. eod. πληροῦν τὴν αἴρεσιν, δοκεῖ δύνασθαι.
- §. 1. Οὐδέεις δύναται παραιτεῖσθαι, ὅπερ οὐδὲ βουλό-
μενος δύναται κτήσασθαι ε).
- L. 175. ρσέ'. Τὰ παρὰ τοῦ νόμου ἐπιτεθειμένα τοῖς ἔλευθε-
D. eod. ροῖς ἀφάρτια δοῦλοι πράττειν οὐ δύναται.
- §. 1. 'Ο λαβὼν πράγμα παρὰ τινος, οὐκ ἐστὶ κρείττονος
αὐτοῦ αἰρέσεως.
- L. 176. ρσς'. Οἱ θ) ἰδιῶται τὰ τῶν ἀρχόντων πράττειν οὐ
D. eod. δύναται.
- §. 1. Ἀδιατήρητος ι) ἐστὶν ἡ ἔλευθερία καὶ ἡ συγγένεια.
- L. 177. ρσζ'. 'Ο κ) τὴν ἑτέρον δεσποτείαν ὑπεισιῶν ἢ τὸ δι-
D. eod. καιον, τοῖς αὐτοῦ δικαίους ὀφείλει χειροῦσθαι.
- §. 1. Οὐ δοκεῖ κατὰ δόλον ἀπαιτεῖν ὁ ἀγνοῶν, διὰ τὴν
οὐκ ὄφειλεν λ) ἀπαιτεῖν.
- L. 178. ρσζ'. Τῆς μ) πρωτοτύπου αἰτίας μὴ ἐροωμένης οὐ-
D. eod. δὲ τὰ παρακολουθήματα, ὡς ἐπίπαν, ἐρρισταί.

CLXVI. Qui rem alienam defendit, non videtur esse locuples.

CLXVII. Non videtur datum esse, quod non factum est accipientis tempore dationis.

Qui iussu magistratus facit, dolum non admittit: necesse enim habet parere.

CLXVIII. In dubiis benigne interpretamur.

CLXIX. Qui me iubet laedi, laedit me: qui vero necesse habet parere, nihil peccat.

Quod adhuc pendet, non videtur existere.

CLXX. Quod extra iurisdictionem a iudice factum est, ratum non est.

CLXXI. Nemo ideo tantum obligatur, quia ab alio recipere potest, quod praestari ab eo postulatur.

CLXXII. Ambiguum pactum adversus venditorem est.

Ambigua autem actio causam actoris non laedit.

CLXXIII. Qui in id, quod facere possunt, condemnantur, non conveniuntur in omne, quod habent, ut ne egeant.

Restitutionis verbo et fructus continentur, licet hoc expresse enuntiatum non sit.

Etiam ex duobus reis et promittentibus quemque sua mora laedit.

Dolum facit quis petens, quod redditurus est.

CLXXIV. Qui facere potest, quod facultatem ipsi det ad implendam conditionem, videtur posse.

Nemo repudiare potest, quod neque volens adipisci potest.

CLXXV. Imposita a lege liberis officia servi gerere non possunt.

Qui rem ab aliquo accepit, melioris, quam ille, conditionis non est.

CLXXVI. Privati, quae sunt magistratuum, agere nequeunt.

Inaestimabilis est libertas et cognatio.

CLXXVII. Qui in alterius dominium aut ius succedit, eiusdem iuribus uti debet.

Non videtur per dolum petere, qui ignorat, quare non debeat petere.

CLXXVIII. Principali causa non valente, neque consequentia ut plurimum valent.

d) Cap. 167. §. 1. schol. g. ad XXVIII. II. Basil. 21. T. IV. p. 437. Scholium ad h. l. quod citatur in sch. i. ad LX. 3. Basil. 87. T. VII. p. 104. non legitur apud Fabrotum, W. e) Cap. 168. in Syn. 164. Harmenop. Promt. I. 15. §. 14. W. Etiam Theod. habet. f) Cap. 169. sch. g. et i. ad cap. 167. laud. W. g) Cap. 169. §. 1. in Syn. 168. Harm. App. tit. 2. §. 31. sch. o. ad LX. 5. Bas. 15. T. VII. p. 156. et sch. c. ad LX. 12. Basil. 61. T. VII. p. 358. W. h) Cap. 170. in Syn. 166. W. Etiam Theod. habet. i) Cap. 171. in sch. q. ad XLVII. I. Bas. 16. T. V. p. 596. W. k) Codicis Coisl. Iectio- nem egregie adiuvat schol. Basil. laud. Basil. παρ' ἄλλον. W. — In Cod. Coisl. cap. 171. 172. in vulg. vero 170. 171. in- verso ordine leguntur. Apud Hal. 170. 171. 169. W. l) Cap. 172. prooem. Syn. 167. (cf. Syn. lib. II. ap. Leuncl. p. 141. cap. 34.) Harmenop. Promt. I. 9. §. 16. ubi sch. — Goth. Reitz; Harm. Promt. I. 15. §. 15. — Fabr. Ceterum Harm. Promt. I. 9. §. 16. inserit post τὸ, ἀσφαῖς καὶ, Syn. pag. 141. ἀσφαῖς ἢ. W. Totum caput habet Theod. iisdem verbis, ut Cod. Coisl. Extat prooem. et §. I. hui. cap. etiam in Schol. ad Basil. XI. I. cap. 39. in Cod. Coisl. ubi tamen dicitur esse cap. 171. m) Syn. p. 141. et Harm. Promt. I. 9. §. 16. addunt καὶ τοῦ μισθώσαντος. W. n) Cap. 172. §. 1. in Syn. I. I. et Harm. II. II. W. o) Ita in Syn. et Harm. I. 9. §. 16. ἐξαγωγή vero legunt Harm. I. 15. §. 15. et Basil. W. p) Cap. 173. prooem. in Syn. 169. Harm. Promt. I. 4. §. 40. sch. q. ad XXVIII. Bas. 12. T. IV. p. 379. Theod. W. Et in Schol. ad Basil. XII. I. 60. in Cod. Coisl. 152. q) Cap. 173. §. 1. in Syn. I. I. Harm. App. tit. 2. §. 12. sch. u. ad XXIII. 3. Basil. 14. T. III. p. 423. W. Etiam Theod. habet §. I. r) Cap. 173. §. 2. 3. Theod. — Fabr. W. s) Bas. δέξασθαι. W. t) Cap. 176. in Syn. 171. Harm. App. tit. 2. §. 34. W. Etiam Theod. prooem. habet οἱ ἰδιῶται — δύναται. Praeterea nullos locos ex hoc titulo Theodorus suppeditat. u) Ad cap. 176. §. 1. cf. Theoph. ad §. 7. Inst. Qui et quib. ex caus. cap. 130. apud Reitz. sch. n. ad LX. 4. Bas. I. Fabr. VII. p. 123. W. v) Cap. 177. pr. in Syn. 173. Harm. App. tit. 2. §. 22. W. w) ὄφειλεν pro ὄφειλεν edidimus observante Reitzio. W. x) Cap. 178. in Syn. 174. (cf. XXIII. Syn. tit. 3. cap. 69. ante med. ap. Leuncl. p. 250.) Harm. App. tit. 2. §. 49. cf. Harm. Promt. V. 10. §. 9. inf. W.

ροθ'. Ἀδήλων γ) τῆς γνώμης οὐσης τοῦ ἐλευθεροῦντος, ἢ ἐλευθερία θάλλεται.

ροπ'. Ἐγὼ δ) δοκῶ λαμβάνειν, ὅπερ κατὰ ἐλεύθεσιν μου ἐτέρῳ δοθῆ.

ροπα'. Εἰ μηδεὶς προσέροχεται τῷ κλήρῳ, πᾶσα ἢ διαθήκη ἀκυροῦται.

ροββ'. Ἀγορίστως α) ἐπερωτῶμεν τὸ μὴ δυνάμενον εἶναι τινος· οὐδεμία γὰρ ἐπὶ τούτῳ ἐνοχῆ συνίσταται.

ρογγ'. Ἀνεχεοῦς β) μὲν, ὁμῶς γ) τοῦ δικαίου ἀπαυτοῦντος δ), ἐναλλάσσομεν ε) τὴν συνήθειαν.

ροδδ'. Οὐ ε) ἄλογος καὶ μάταιος φόβος οὐ συμβάλλεται.

ροεε'. Περί ς) τῶν ἀδυνάτων οὐδεμία ἐστὶν ἐνοχῆ.

ροστ'. Οὐδὲν η) ἀπαιτεῖσθαι δύναται πρὸ τοῦ καιροῦ, καθ' ὃν τῇ φύσει ι) τῶν πραγμάτων δύναται καταβάλλεσθαι, οὐδὲ πρὶν ἢ παρέλθῃ ὃ ἐπὶ τῇ καταβολῇ ὁρισθεὶς καιρός.

ροττ'. Οὐ κ) δοκεῖ ἄπαις τελευτῶν ὃ καταλιπῶν ἔγκων γαμετήν.

ροπθ'. Τὰ λ) ἐν διαθήκῃ ἀλλήλοις ἐναντιούμενα οὐκ ἔροται.

Οὐδὲν μ) νόμῳ βεβαιοῦται τὰ ν) τῇ φύσει τῶν πραγμάτων κεκωλυμένα ο).

ροθθ'. Οὐτε ς) θάλειν οὔτε μὴ θάλειν ὃ ἄνηθος ἀνε τῆς ἀθνητίας τοῦ ἐπιτρόπου πιστεύεται.

ροζζ'. Τὸ ἐκδικούμενον οὐκ ἐστὶν ἐν οὐσίᾳ.

ροζα'. Ἐὰν ς) ὃ βασιλεὺς τῷ ἤδη τελευτήσαντι ὡς περιώντι δωρήσῃται, οὐκ ἔροται μὲν, αὐτοῦ δὲ ἐστὶ τὰ περὶ τῆς ἰδίας φιλοτιμίας διακρίνειν.

ροζβ'. Ἐξ ὁλοκλήρου ἀπαιτοῦνται οἱ κληρονόμοι τὰ ἀδιώρετα.

Ἐν ς) τοῖς ἀμφιβόλοις τὸ καλοθελὲς δεχόμεθα.

ροζγ'. Οἷτω σχεδὸν τὰ τοῦ κληρονόμου δίκαια νοεῖται, ὡς ἂν εἰ ς) ἡμῶν τῷ τελευτήσαντι τὸν ἀποθανόντα ζ), ἐκκληρονομήσεν.

ροζδ'. Καὶ η) ὃ μετὰ χρόνον κληρονομήσας ν) ὁμοίως ἐστὶ τῷ ἐξ ἀρχῆς κληρονομήσαντι. Οὐ κληρονόμος τοῦ κληρονόμου καὶ οἱ ἐρξῆς εἰς ἀπέραντον, κληρονόμοι εἶσι τοῦ τελευτήσαντος.

ροζε'. Τὰ ς) ἐκφρονούμενα βλάπτει, τὰ μὴ ἐκφρονούμενα μὴ βλάπτει.

ροζς'. Τὰ ς) τοῖς πράγμασι δεδομένα γ) προσόμια, οὐ μὴν τοῖς προσώποις, καὶ εἰς κληρονόμους διαβαίνει.

ροζζ'. Ἐν ζ) τοῖς γάμοις οὐ μόνον εἰ α) τι ἔξοστιν, ἀλλὰ καὶ τὸ εὐρηπὲς ζητοῦμεν.

ροζη'. Εἴτε β) εὐπορός ἐστὶν ὃ ἐπίτροπος εἴτε γ) μὴ, ὃ δόλος αὐτοῦ τὸν ὄργανον οὐ βλάπτει.

CLXXIX. Si obscura est voluntas manumittentis, libertati favetur. L. 179. D. L. 17.

CLXXX. Ego accipere videor, quod secundum iussum meum alteri datum fuerit. L. 180. D. eod.

CLXXXI. Si nemo hereditatem adit, totum testamentum corrui. L. 181. D. eod.

CLXXXII. Inutiliter stipulamur, quod nequit esse ullius: nulla enim in eo obligatio contrahitur. L. 182. D. eod.

CLXXXIII. Difficulter quidem, attamen aequitate postulante, consuetudinem immutamus. L. 183. D. eod.

CLXXXIV. Absurdus et vanus metus haud prodest. L. 184. D. eod.

CLXXXV. Circa impossibilia nulla est obligatio. L. 185. D. eod.

CLXXXVI. Nihil peti potest ante tempus, quo secundum rerum naturam solvi potest, nec ante, quam praeterierit tempus solutioni destinatum. L. 186. D. eod.

CLXXXVII. Non videtur sine liberis decedere, qui reliquit uxorem praegnantem. L. 187. D. eod.

CLXXXVIII. Quae in testamento sibi contraria sunt, non valent. L. 188. D. eod.

Nulla lege confirmantur, quae rerum natura prohibita sunt. §. 1.

CLXXXIX. Neque velle neque nolle impubes sine tutoris auctoritate creditur. L. 189. D. eod.

CXC. Quod evincitur, non est in patrimonio. L. 190. D. eod.

CXCI. Si imperator iam mortuo tanquam superstiti donaverit, non valet quidem, sed ipsius est, de beneficio suo iudicare. L. 191. D. eod.

CXCII. Indivisa ab heredibus petuntur ex solido. L. 192. D. eod.

In ambiguis benignitatem admittimus. §. 1.

CXCIII. Ita fere heredis iura accipiuntur, ac si simul ac defunctus moreretur, eidem successerit. L. 193. D. eod.

CXCIV. Et qui post tempus heres extitit, similis est ei, qui ab initio heres fuit. Heres heredis et deinceps in infinitum, heredes sunt defuncti. L. 194. D. eod.

CXCV. Enuntiata nocent, non enuntiata non nocent. L. 195. D. eod.

CXCVI. Privilegia rebus data, non autem personis, etiam ad heredes transeunt. L. 196. D. eod.

CXCVII. In nuptiis non solum, quid liceat, sed etiam honestum quaerimus. L. 197. D. eod.

CXCVIII. Sive locuples sit tutor, sive minus, dolus eius pupillum non laedit. L. 198. D. eod.

γ) Cap. 179. in Syn. 175. Harm. Promt. I. 18. §. 13. W. α) Cap. 182. in Syn. 178. Harm. I. 1. §. 28. W. β) Cap. 183. in Syn. 172. — Reitz.; Harm. I. 1. §. 53. — Goth. Fabrot.; Balsamon. ad Photii Nomocanonem I. 3. in Voelli et Instelli Bibl. iur. can. vet. I. 320. W. γ) Syn. ins. δζ. W. δ) In vett. Harm. editionibus et inde apud Goth. et Fabr. legitur ἐπόντος, quod in sua ed. emendavit Reitzius. W. ε) Syn. ἐναλλάσσομεν, sed correxit Leuncl. W. ς) Cap. 184. in Syn. 180. Harm. App. tit. 2. §. 60. W. ζ) Cap. 185. in Syn. 181. W. η) Cap. 186. in Syn. 182. Harm. App. tit. 2. §. 8. Promtuar. I. 2. §. 47. in f. sch. n. ad XLII. I. Bas. 16. T. V. p. 595. W. θ) Reitz. con. ᾧ κατὰ τὴν φύσιν. W. ι) Cap. 187. in Syn. 183. Harm. App. tit. 2. §. 9. W. κ) Cap. 188. prooem. in Syn. 184. Harmenopuli locum, ad quem provocant Goth. et Reitz. invenire nescio. W. λ) Cap. 188. §. 1. in Syn. cap. 184. cf. Harm. Promt. I. 1. §. 18. W. μ) Syn. et Basil. τό. W. ν) Syn. et Basil. κεκωλυμένον. W. ξ) Cap. 189. in Syn. 185. Harm. Promt. I. 12. §. 36. W. Et iisdem verbis in Schol. ad cap. 28. pr. tit. I. lib. XI. Basil. in Cod. Coisl. exhibito. ο) Cap. 191. in Syn. 187. Harm. Promt. III. I. §. 14. W. π) Cap. 192. §. 1. in Syn. 188. W. Et in Schol. ad Basil. XI. I. cap. 39. in Cod. Coisl. sed praefixo num. 188. ς) ἂν εἰ deest in Basil. Fabr. ζ) Basil. Fabr. διασέμενον. W. η) Goth. et Reitz. (194. a.) licet dubitabundū, cap. 117. hic repetunt. W. θ) Basil. κληρονόμος. W. ι) Cap. 195. sch. ad §. 55. Harm. ap. Reitz. p. 362. L. in f. — (?) Fabr. W. κ) Cap. 196. in Syn. 192. — Goth. Fabr.; cf. Harm. App. tit. 2. §. 47. W. λ) Harm. et Basil. διδόμενα. W. μ) Cap. 197. deest in Cod. Coisl. sed est in Syn. cap. 193. cf. Harm. Promt. IV. 6. §. 23. et Attalatae ποίημα νομιζόν. tit. 26. in f. W. ν) εἰ deest in Syn. et apud Reitz. W. ξ) Cap. 198. in Syn. 194. sch. b. ad XXII. I. Bas. 75. T. III. p. 76. W. ο) Syn. et Basil. ἔπορος. W.

ζ) Cap. 180. in Syn. 176. Harm. App. tit. 2. §. 27. W. α) Cap. 182. in Syn. 178. Harm. I. 1. §. 28. W. β) Cap. 183. in Syn. 172. — Reitz.; Harm. I. 1. §. 53. — Goth. Fabrot.; Balsamon. ad Photii Nomocanonem I. 3. in Voelli et Instelli Bibl. iur. can. vet. I. 320. W. γ) Syn. ins. δζ. W. δ) In vett. Harm. editionibus et inde apud Goth. et Fabr. legitur ἐπόντος, quod in sua ed. emendavit Reitzius. W. ε) Syn. ἐναλλάσσομεν, sed correxit Leuncl. W. ς) Cap. 184. in Syn. 180. Harm. App. tit. 2. §. 60. W. ζ) Cap. 185. in Syn. 181. W. η) Cap. 186. in Syn. 182. Harm. App. tit. 2. §. 8. Promtuar. I. 2. §. 47. in f. sch. n. ad XLII. I. Bas. 16. T. V. p. 595. W. θ) Reitz. con. ᾧ κατὰ τὴν φύσιν. W. ι) Cap. 187. in Syn. 183. Harm. App. tit. 2. §. 9. W. κ) Cap. 188. prooem. in Syn. 184. Harmenopuli locum, ad quem provocant Goth. et Reitz. invenire nescio. W. λ) Cap. 188. §. 1. in Syn. cap. 184. cf. Harm. Promt. I. 1. §. 18. W. μ) Syn. et Basil. τό. W. ν) Syn. et Basil. κεκωλυμένον. W. ξ) Cap. 189. in Syn. 185. Harm. Promt. I. 12. §. 36. W. Et iisdem verbis in Schol. ad cap. 28. pr. tit. I. lib. XI. Basil. in Cod. Coisl. exhibito. ο) Cap. 191. in Syn. 187. Harm. Promt. III. I. §. 14. W. π) Cap. 192. §. 1. in Syn. 188. W. Et in Schol. ad Basil. XI. I. cap. 39. in Cod. Coisl. sed praefixo num. 188. ς) ἂν εἰ deest in Basil. Fabr. ζ) Basil. Fabr. διασέμενον. W. η) Goth. et Reitz. (194. a.) licet dubitabundū, cap. 117. hic repetunt. W. θ) Basil. κληρονόμος. W. ι) Cap. 195. sch. ad §. 55. Harm. ap. Reitz. p. 362. L. in f. — (?) Fabr. W. κ) Cap. 196. in Syn. 192. — Goth. Fabr.; cf. Harm. App. tit. 2. §. 47. W. λ) Harm. et Basil. διδόμενα. W. μ) Cap. 197. deest in Cod. Coisl. sed est in Syn. cap. 193. cf. Harm. Promt. IV. 6. §. 23. et Attalatae ποίημα νομιζόν. tit. 26. in f. W. ν) εἰ deest in Syn. et apud Reitz. W. ξ) Cap. 198. in Syn. 194. sch. b. ad XXII. I. Bas. 75. T. III. p. 76. W. ο) Syn. et Basil. ἔπορος. W.

- L. 199. D. I. 17. ρδθ'. Δόλον ποιεί δ^d) τῷ ἄρχοντι μὴ πειθαρχῶν.
 L. 200. σ'. "Οτε^e) χωρὶς βλάβης οὐκ ἐνδέχεται γίνεσθαι τι,
 D. eod. τὸ ἦτον ἄδικον ἐπιλεγόμεθα.
 L. 201. σα'. Τότε^f) τὰ ἐν διαθήκῃ ἀποτέλεσμα^g) λαμβάνου-
 D. eod. νουσιν, ὅτε καὶ τὴν ἀρχὴν ἀνεπίφογον ἐσχήκασιν.
 L. 202. σβ'. Πᾶς^h) νομικὸς κανὼν σαθρὸς ἐστίν· εὐχε-
 D. eod. ρῶς γὰρ ἀνατρέπεταιⁱ).
 L. 203. σγ'. "Ο^k) ἐξ οἰκείου ἁμαρτήματος ζημιούμενος οὐ
 D. eod. δοκεῖ ζημιοῦσθαι.
 L. 204. σδ'. "Ηττόν^l) ἐστὶν τὸ ἔχειν ἀγωγὴν, ἢ περὶ τὸ
 D. eod. πρᾶγμα.
 L. 205. σε'. "Ως ἐπὶ^m) πολλὰ καὶ ἔπερ ἀποκτᾶσθαι μέλλομεν,
 D. eod. οὕτως ἔχομεν, ὡς μὴ μέλλοντεςⁿ) ἀποκτᾶσθαι αὐτὰ^o)·
 εἶθ' ὅτε, ὅπερ ὑπέσμεθα τῷ δημοσίῳ ἔσθ' ὅτε καὶ ἐκδι-
 κεῖν, καὶ ἐκποιεῖν, καὶ δουλείᾳ βαρεῖν^p) δυνάμεθα.
 L. 206. σε'. Οὐ^q) δεῖ γίνεσθαι τινα πλουσιώτερον ἐκ τῆς
 D. eod. ἐτέρου ζημίας.
 L. 207. D. eod. σζ'. Τὸ κριθὲν ἀντὶ ἀληθοῦς παραλαμβάνεται.
 L. 208. ση'. Οὐ νομίζεται παύεσθαι ἔχειν ὁ μηδέποτε κτη-
 D. eod. σάμενος.
 L. 209. D. eod. σθ'. "Η^r) δουλείᾳ σχεδὸν ἴσικε τῷ θανάτῳ.
 L. 210. σι'. "Η^s) ἐξ ἀρχῆς ἄκρος ἐνστάσις οὐ βεβαιοῦται
 D. eod. ἐκ τῶν μετὰ ταῦτα γεγονότων.
 L. 211. σια'. Δούλος οὐ δύναται διὰ πρᾶγμα δημοσίον
 D. eod. ἀπολιμπάνεσθαι.

Σ Χ Ο Λ Ι Α ὁ).

- ad cap. 145. συναίνων] Ἐγγιον τοῦ ἐμοῦ ἀγροῦ τόπον εἶχες σύ·
 h. i. πωλῶν ἐγὼ τὸν ἐμὸν συνεπώλων τότε καὶ τὸν σόν. οὐ δὲ πα-
 ρῶν οὐκ ἀπέλεγες, ἀλλὰ συνήεις· οὐ δύνην ὕστερον ἀναλα-
 βεῖν τὸ σόν· κολάζεται γὰρ ὁ τὸ ἴδιον βλέπων ἐκποιούμενον,
 καὶ μὴ ἀντιλέγων. εἰ δὲ καὶ πλάνην συνήεις, βροθῆ.
- ad cap. 147. τὰ ἴδικα] Ἐδωνεῖσάμην ἀπὸ Πέτρον τινός, ὑποθεῖς αὐ-
 τῷ ἴδικην τινα ὑποθήκην, ἀγρὸν τυγὸν ἢ οἰκίτην· εἶτα ἐδωνε-
 σάμην ἀπὸ τοῦ Παύλου καὶ ὑπέστηκα αὐτῷ γενικῶς πάντα τὰ
 ὄντα μοι. κατὰ τοῦτο ἐπληρώσα τῷ πρώτῳ δανειστῇ τῷ Πέ-
 τρῳ τὸ χρέος καὶ τὴν ἴδικην ἡλευθέρωσα ὑποθήκην. εἶτα ὁ δευ-
 τερος δανειστὴς ὁ γενικὴν ὑποθήκην ἔχων συμπαραλαμβάνει
 καὶ τὴν ἴδικην, ἢ ὑπέσθηκα τῷ Πέτρῳ καὶ αὐτὸς ἡλευθέρωσα.
- ad cap. 149. κερδαίνων] "Ο ἔχων χρῆσιν ἀγροῦ δίδωσι καὶ τὰ τέλη
 h. i. καὶ ὁ ἔχων οἶκον δίδωσι τὸ ἐμφύτευμα.
 "Ο πατὴρ ἢ ὁ δεσπότης κερδαίνουσιν ἀπὸ τῶν ὑπεξουσίων·
 εἰ οὖν καὶ ἀμάρτωσιν οἱ ὑπεξουσίοι αὐτῶν, ἐπιγνώσκουσιν
 αὐτοὶ τὴν ζημίαν.
- ad cap. 150. ὁ νεμόμενος] Νεμόμενός ἐστιν, ὁ οἰκείῳ προσώπῳ νε-
 μόμενος· ἔχων δὲ, ἀλλοτρίῳ ὀνοματι νεμόμενος. ζῆτι βιβ. λθ'.
 tit. ιε. κεφ. α'. θεμ. ε'.
 "Ο νεμόμενος κακῇ πίστει ἢ ὁ ἔχων ἐξ ἀγορασίας καὶ αὐτὸ

- CXCIX. Dolum committit, qui magistratui non paret.
 CC. Quando absque damno aliquid fieri nequit,
 minus iniquum eligimus.
 CCI. Tunc, quae in testamento extant, effectum
 capiunt, quum et principium invituperabile habuerint.
 CCII. Omnis regula iuris imbecillis est: facile enim
 subvertitur.
 CCIII. Qui ex proprio delicto laeditur, non vide-
 tur laedi.
 CCIV. Minus est, habere actionem, quam rem.
 CCV. Ut plurimum etiam, quae amissuri sumus,
 ita habemus, quasi non amissuri: unde quod obligavi-
 mus fisco, aliquando et vindicare et alienare et servi-
 tute onerare possumus.
 CCVI. Non oportet quemquam fieri locupletio-
 rem ex alterius damno.
 CCVII. Iudicatum pro vero accipitur.
 CCVIII. Non censetur desinere habere, qui nun-
 quam nactus est.
 CCIX. Servitus fere morti similis est.
 CCX. Invalida ab initio institutio non confirma-
 tur ex iis, quae post ea eveniunt.
 CCXI. Servus non potest ob negotium publicum
 abesse.

S C H O L I A.

consentiens] Locum vicinum fundo meo habe-
 bas. Cum ego fundum meum venderem, tunc quoque
 tuum simul vendidi: tu autem, cum praesens esses, non
 contradixisti, sed consentisti. Non poteris postea fun-
 dum tuum recipere: punitur enim, qui rem suam alienari
 videt nec contradicit. Si vero per errorem consentisti,
 subveniatur tibi.

specialia] Mutuam pecuniam a Petro quodam ac-
 ceperam et ei agrum forte vel servum specialiter pignori
 dedi: deinde pecuniam a Paulo mutuam sumsi et ge-
 neraliter ei omnia mea bona obligavi. Postea priori
 creditori Petro debitum solvi et specialem liberavi hy-
 pothecam: deinde secundus creditor, qui generalem hy-
 pothecam habet, accipit etiam specialem, quam Petro
 obligavi et iterum liberavi.

qui lucrum facit] Qui fundi usumfructum habet,
 stipendia quoque praestat, et qui aedes habet, praestat
 canonem emphyteuticarium.

Pater vel dominus lucrum capiunt per eos, quos in
 potestate habent: sin ergo et, qui in potestate sunt eo-
 rum, aliquid deliquerint, ipsi damnum agnoscunt.

possidens] Possessor est, qui suo nomine possi-
 det: detentor vero, qui alieno nomine possidet. Quaere
 lib. 39. tit. 15. cap. 1. them. 6.

Qui mala fide possidet vel qui ex causa emtionis rem

d) Non video, quare Reitzius ὁ inserendum esse dixerit, quum in ipsis Basil. Fabroti aperte legeretur. W. Hoc cap. 199. est et in Schol. ad Basil. XII. l. 49. in Cod. Coisl. 152. e) Cap. 200. in Syn. 195. Harm. App. tit. 2. §. 17. W. f) Cap. 201. in Syn. 197. Harm. Promt. V. l. §. 48. W. g) Syn. Harm. et Basil. ἀποτέλεσμα. W. h) Cap. 202. in Syn. 198. Harm. App. tit. 2. §. 35. alteram locum Harm. ad quem provocat Goth. neque Reitzius investigare scivit, nec ego scio. W. i) Syn. ἀνατρέπεται. W. k) Cap. 203. in Syn. 199. Harm. App. tit. 2. §. 29. sch. c. ad LX. 42. Basil. 15. T. VII. p. 760. W. l) Cap. 204. schol. k. ad XXV. l. Basil. 10. T. IV. p. 24. W. m) Basil. inserunt τό. W. n) Basil. μέλ-
 λοντα. Witte, vitio typhotetae, μέλλοντες. o) αὐτὰ deest in Basil. W. p) Basil. Fabroti δουλοβαρεῖν. W. q) Cap. 206. in Syn. 200. Harm. App. tit. 2. §. 30. W. r) Cap. 209. in Syn. 201. Harm. Promt. l. 14. §. 6. W. s) Goth. et ex eo Reitz. locum Harm. Promt. V. 5. §. 4. in f. receperunt: Τὰ ἐξ ἀρχῆς ἐν διαθήκῃς ἀνυπόστατα ἐκ τῶν μετὰ ταῦτα ἐπιγνώσκων ἰσχυρὴν λαμβάνουσιν οὐ δύναται. Theod. (?). — Fabr. W. Sed Theodorus nihil suppeditat; nam cap. 176. pr. hui. tit. epitome eiusdem, quod ad hunc titulum attinet, finitur. t) Haec Scholia Cod. Coisl. non habet, sed Cod. Regius, ex quo Fabrotus titulum de div. Reg. Iur. edidit. Hic incipit inde a cap. 145. hui. tit. et exhibet exinde etiam scholia, quae praetermittenda non erant, sed non statim sub textum ponenda, qui e Cod. Coisl. editus est.

κακή πίστει, καὶ ὁ ἐκποιήσας δόλω, ὃν εἶχε δοῦλον, ἴσοι εἰ-
αν. βιβ. ιθ'. tit. ιγ'. κεφ. κδ'.

ὁ ὑδ εἰς] Οὐκ ἔχον τις ἔκτισεν ἐν αὐτῇ, καὶ μετὰ πολὺ
πόρρωθεν ὢν ἐκόλυσεν ἀποπνι θαλάσσης, οὐκ ἐποίησεν οὗτος
ζημίαν. εἰ δὲ ἐντός τῶν 9. ποδῶν ἔκτισεν, ὅπερ οὐκ ἐξήρ αὐτῷ,
ζημίαν ἐποίησεν. βιβ. νη'. κεφ. ιζ'. tit. α'. κεφ. ι'.

ὁ ἐντελλόμενος] Εἰ γὰρ ἐξ ἐμῆς ἐντολῆς ἐκβαλεῖν σέ
τας σπεύσει ἀπὸ νόμης τινας, ἐγὼ ἐνάγομαι ὁ ἐντελλόμενος.

ὁ κληρονόμος εἰς ὀλοκληρον ἐνέχεται] Εἰς τὰ
ἁμαρτήματα τοῦ διαθεμένου βοηθεῖται ὁ κληρονόμος* οὐ μὲν
εἰς τὸ συνάλλαγμα. εἰ γὰρ πωληται πρὸς τινα χρυσόν, καὶ εἴτῃ
αὐτὸν καθιστῶν, εἴτα εὐρεθῆ κίβδηλος, ἐνάγεται ὁ κληρονόμος.
ζῆται γὰρ καὶ ραξ'.

σχεδὸν οἷς τροποῖς] Τὸ σχεδὸν διὰ τοῦτο πρόκειται,
ὅτι ἐν τῷ δυνάμει ὡς τῷ τροπῷ ἐνεργεῖται, διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐλευ-
θεροῦμεθα. ἐνοχοποιούμενοι γὰρ ἐν τούτῳ διὰ λήψεως, ἐλευ-
θεροῦμεθα διὰ συγχωρήσεως, οὐκ αὐτῷ τῷ νόμῳ, ἀλλὰ διὰ
παρηγορηθῆς. ζῆται τοῦ η'. θεμα τοῦ α'. tit. ν'. βιβ.

ἐν ταῖς ποιναλίαις] Ὅταν γὰρ εὐρήσομεν τὸν νόμον
ποινηλατοῦντά τινα καὶ μὴ τὸ εἶδος τῆς τιμωρίας ὀρίζοντα, τὴν
ἐλαφροτέραν ἐπιλεγόμεθα κώλων διὰ τὸ καλοθελεῖς.

ὁ ἔχων ἀγωγὴν] Ἐβιάσατό μὲ τις ποιῆσαι αὐτῷ χειρό-
γραφον χρέους. ἀπαυτομένοσ ἐγὼ τὰ ἐν τῷ χειρογραφῷ ἔχω
παρηγορηθῆν τὴν, εἰ μὴ βία τοῦτο ἐποίησα. ἔχω δὲ καὶ ἀγω-
γὴν εἰς τὸ ἀναλαβεῖν χειρογραφον, βιβ. ι'. tit. β'. κεφ. θ'.

ὁ εἰς τόπον ἐτέρου ὑπεριώων] Καὶ οὐκ
ἐκόλυτο ἔλαυν ἄλλω, οὕτως οὐδ' ὁ ἐκείνου διάδοχος. βιβ. νη'.
tit. γ'. κεφ. ι'. καὶ βιβ. ιθ'. tit. ιθ'. κεφ. κς'. καὶ βιβ. θ'.
tit. γ'. κεφ. ν'.

ἐπὶ τὸ πολὺ] Ἀγρὸν εἶχον ἐγὼ καὶ παρεχώρησέ μοι ἄλ-
λος τὴν δουλείαν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ. ἐπώλησα τὸν ἐμὸν ἀγρὸν.
εἰ μὲν ἡ τοιαύτη δουλεία μὴ τῷ ἐμῷ προσώπῳ παρεχωρήθη,
οὐ διαβιβάνει πρὸς τὸν ἀγοράσαντα τὸν ἀγρὸν. εἰ δὲ παρεχο-
ρήθη τῷ ἀγρῷ μου, συμπιπράσκειται καὶ αὐτῇ. ὅσα γὰρ ἐστὶ
προσωπικά, οὐ βέβηται τῇ τελευτῇ τοῦ προσώπου* ὅσα δὲ
πραγματικά, ἀκολουθεῖ τῷ πράγματι. Διὰ τοῦτο δὲ εἶπεν, ὡς
ἐπὶ τὸ πολὺ, διότι ὅτε ἐστὶ παρεχωρηθεῖσα δουλεία τῷ πράγμα-
τι, ἔχει τὴν περὶ αὐτῆς ἀγωγὴν ὁ ἀγοράσας.

τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ] Ἐάν ὁ δανειστής εἴπῃ τῷ χρεώστῃ, πώ-
λησον τὸ ἐνεχύρον, οὐκέτι δύναται αὐτὸ ἀπαιτεῖν* ἔχει γὰρ μό-
νην τὴν προσωπικὴν ἀγωγὴν.

οὐκ ὡς περὶ τὸ αὐτὸ] Ζῆτει Ἰνστ. β'. tit. κ'. τυχὸν
ἐπηγγείλα μοι πώλησαι τὸν Γρηγοριανὸν ἀγρὸν. τὸν αὐτὸν ἐλη-
γάτευσέ μοι Πέτρος. ἰδοῦ, χρεωστεῖται μοι ἀγρὸς ἐκ δύο αἰ-
τιῶν, ἐξ ὧν καὶ ἀγωγαὶ δίδται μοι εἶναι. εἰ μὲν οὖν ἐκ μίας
ἀγωγῆς λάβω τὸν ἀγρὸν μου, οὐ παρὰ τοῦ ἄλλου δύναμαι τὸν
αὐτὸν ἀπαιτεῖν. τὸ γὰρ ἐμὸν πλέον ἐμὸν οὐ γίνεται.

ἄλλο πιπράσκειν] Ὁ πρῶτος πωλῶν τὸ ἀλλότριον ὑπό-
κειται δοῦναι διπλοῦν τὸ τίμημα* ὁ δὲ ὁρῶν τὸ ἴδιον πρᾶγμα
ἐπιποιούμενον καὶ συναίνων, ἀπόλλει αὐτό.

πρὸς πάντας] Οἱ λοιποὶ τῇ τούτων διατι-
μήσει οὐ γὰρ δυνήσονται τὴν τῶν πλειόνων καὶ μειζόνων δια-
τίμησιν ἀνατρέψαι* τὸ γὰρ προατόμενον διὰ τοῦ μειζόνου μέρους
τὸν πλοῦτων εἰς πᾶσαν τὴν πόλιν ἀναφέρεται.

ἔχων ἐξουσίαν δωρεῖσθαι] Ὁ ὑπεξούσιος ἔχων ἐλευ-
θερίαν πεκουλλοῦ διοίκησιν, πιπράσκειν δύναται, δωρεῖσθαι δὲ
οὐκ.

δικαικῶν] Κεκατόμισται σοι πανταχοῦ, τὸν ἔχοντα ἀγω-
γὴν πραγματικῆν ἂν εὐπόρου νοεῖσθαι καὶ ἐγγύας μὴ ἀπαιτεῖ-
σθαι* ὡς οὖν εἰ καὶ μὴ ἐπὶ ἴδιῳ τις πράγματι τὴν ἀγωγὴν
ἐγγύασεν, δι' ἐκεῖνο*) τὸ τοιοῦτον, ὡς εὐπορος λογισθῆσεται καὶ
ἐξωμοσίαι καταπιστευθήσεται; καὶ φαιμὲν ὡς οὐδὲν τὸν ὑπερ-
θέρου παρεμβάλλοντα ὠφελήσειεν τὸ πρᾶγμα εἰς τὸ ἂν εὐπό-
ρου λογισθῆται* τῷ μὲν τοι ἐπιτρόπῳ, κὰν πονηλάριον εἴη
τὸ ὑπ' αὐτοῦ διεκδικούμενον ἀκίνητον, συμβαλεῖται ὡς εἰς εὐπο-
ρίαν. βιβ. ζ'. tit. ιθ'. κεφ. ιε'.

ὁ δὲ δοκεῖ δεδόσθαι] Ὁ γὰρ δίδους τι, ὅπερ ἡ βίαιος
ἀκίνητον ἢ κινήτον κλοπιμαῖον, οὐ ποιεῖ τὸν λαμβάνοντα δεσπό-

etiam mala fide habet, et qui servum, quem habuit, dolo
alienavit, pares sunt. lib. 19. tit. 13. cap. 24.

nemo] Domum quis habens in ea aedificavit et e ad cap. 151.
loco valde remoto obstruxit prospectum maris: hic h. t.
damnum non intulit. Si vero intra pedes centum aedifi-
caverit, quod ei non licebat, damnum intulit. lib. 58.
cap. 17. tit. 1. cap. 10.

mandat] Nam si quis mandato meo te de possessione ad cap. 152.
quadam deiicere festinaverit, ego, qui mandavi, teneor. h. t.

heres in solidum tenetur] In delictis testato-
ris heredi succurritur: non etiam in contractibus: nam
si quis alicui aurum vendiderit et dixerit purum esse,
postea autem adulterinum id esse apparuerit, heres con-
venitur. Quare 23. et 126.

fere quibus modis] Hoc fere ideo adicitur, quia ad cap. 153.
in mutuo non eodem modo liberamur, quo obligamur. h. t.
Nam quum in eo numeratione obligemur, liberamur re-
missione, non ipso iure, sed per exceptionem. Quare
them. 8. cap. 1. tit. 1. lib. 50.

in poenalibus] Cum enim legem invenerimus ad cap. 155.
poenam alicui irrogantem nec poenae genus definitentem, h. t.
leviorem coercionem eligimus propter humanitatem.

actionem habens] Vi quis me compulsi, ut chi- ad cap. 156.
rographum ei scriberem. Si exiguntur a me ea, quae chi- h. t.
rographo continentur, habeo exceptionem, si non vi co-
actus cavi. Habeo autem etiam actionem ad recipien-
dum chirographum. lib. 10. tit. 2. cap. 9.

in locum alterius succedens] Et
non prohibebatur aquam ducere, ita nec heres eius. lib.
58. tit. 3. cap. 10. et lib. 19. tit. 19. cap. 26. et lib. 9.
tit. 3. cap. 50.

ut plurimum] Fundum ego habebam et alius mihi
servititem in suo fundo concessit. Vendidi fundum meum.
Si quidem huiusmodi servitus personae tantum meae con-
cessa fuerit, non transit ad fundi emptorem: sin autem
fundo meo concessa fuerit, una cum eo etiam venditur
servitus. Quae enim personalia sunt, morte personae
extinguuntur: quae autem rei cohaerent, rem sequuntur.
Propterea autem dixit plerumque, quia, cum ser-
vitus rei concessa fuerit, emptor actionem de ea habet.

quod pro me] Si creditor debitori dixerit: Vende
pignus, non potest id amplius petere: habet enim solam
actionem personalem.

non sicut eadem res] Quare Inst. 2. cap. 20. ad cap. 159.
Forte professus es, te mihi fundum Gregorianum ven- h. t.
didisse. Eundem Petrus mihi legavit. Ecce, ex duabus
causis fundus mihi debetur, ex quibus et duae actiones
mihi competunt. Si igitur per unam actionem fundum
meum consecutus fuero, eundem ab alio petere non pos-
sum. Quod enim meum est, amplius meum fieri non potest.

aliud est vendere] Venditor, qui rem alienam ad cap. 160.
vendit, tenetur ad duplum pretii praestandum: qui au- h. t.
tem rem suam alienari videt et consentit, amittit eam.

ad omnes] ceteri eorum aestimationi:
non enim aestimationem a pluribus et maiore parte fa-
ctam improbare poterunt: nam quod a maiore parte ci-
vium fit, ad totam civitatem refertur.

potestatem habet donandae] Qui in aliena ad cap. 163.
potestate est et liberam habet peculii administrationem, h. t.
vendere potest, non etiam donare.

defendit] Regula generalis tibi proposita est, eum, ad cap. 166.
qui actionem in rem habet, pro locuplete haberi nec sat- h. t.
tis dare compelli. Numquid igitur et qui non de propria
re actionem intendit, propter hoc ipsum pro locuplete
habebitur et iureiurando eius fides habebitur? et dici-
mus eum, qui rem alienam defendit, non adiuvari supra
dicta regula, ut pro locuplete habeatur. Tutori tamen,
licet pupilli sit res immobilis ab eo defensa, proderit,
ut locuples habeatur. lib. 7. tit. 14. cap. 15.

non videtur datum] Nam qui rem alicui dedit ad cap. 167.
immobilem vi possessam aut mobilem furtivam, acci- h. t.

*) Fabr. ἐγγυμνάτων, δε' ἐκεῖ.

την. κακῶς γὰρ νέμετον ἢ καὶ οὐδὲν ὠφελεῖ τὸν ἐξ αὐτοῦ λαμβάνοντα· ἢ γὰρ αἰσχρότης ἐκείνου τὸν ἐξ αὐτοῦ ἔχοντα βιάσσει.

ad cap. 169. ὁ κελεύσας] Ὁ κελεύσας με ζημιώθηται, ζημιώ με. ὁ δὲ ἐκβιβαστής ἔχων ἀνάγκην πεισθῆναι τῆ του ἀρχοτος προστάσει, οὐκ ἀμαρτάνει· ἀλλὰ τὸν δικαστῆν ὀφείλει ἢ ζημία μου, ὡς αἰτιον.

τὸ ἔτι ἠροτημένον] Ὅτι περὶ μελλούσης ἀγωγῆς δικαστήριον οὐ συνίσταται, βιβ. ζ. τίτ. ε. κεφ. λε.

ad cap. 170. ἐκ δικαστοῦ γινόμενον] Βιβ. ζ. τίτ. γ. κεφ. κ. καὶ βιβ. ζ. τίτ. α. κεφ. λδ. ὅσα γὰρ ποιεῖ ὁ δικαστής, μὴ καὶ ὁ ἔξουσιον ἔχει, καὶ μὴ ἀνγκαστὰ τῶ ὁφειλίῳ αὐτοῦ, οὐκ ἔχει τὸ βέβαιον.

ad cap. 171. οὐδὲς — ἔνοχος] Σὲ τὸν Παῦλον εἶλκον εἰς Βυζάντιον, ἔνεκον τοῦ χρέους τοῦ ἐποφειλομένου μοι παρὰ Πέτρον ὄντος ὑπὸ τῆν ἐπαρχίαν, ἐν ἣ σὺ διήγης ὁ Παῦλος κατὰ χρόνον δυνατὸς ὢν. καὶ ἔλεγον, δός μοι ἐνιαυθὰ τὸ χρέος ἐκείνο καὶ λάβε τούτου α) ἀπὸ τοῦ Πέτρον. οὐδὲ γένη ἔνοχος, διότι ισχύεις ἀπαιτῆσαι τὸν Πέτρον. βιβ. θ. τίτ. γ.

ad cap. 172. ἀμφίβολον σύμφωνον] Ζῆτει λς. καὶ βιβ. κ. τίτ. δ. κεφ. ιδ. καὶ βιβ. ια. τίτ. α. κεφ. λδ. καὶ βιβ. μγ. τίτ. η. κεφ. ξθ. ποιήσας τις ἀγρὸν συνεφερόνησεν οὕτως, ἵνα ἀναλαμβάνω τὰ χρεώσθη μου ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ. καὶ ὕστερον βούλειτα λαμβάνειν πάντα, ὅτι πάντα χρεώσθη· ἀλλ' ὁ ἀγοράστῆς οὐκ ἀνέξεται καὶ ἐφεί, ὅτι μόνον τὰ λυχνὰ λήρει, καὶ πλεον οὐδὲν· καὶ κατὰ τὸν πρῶτον, διότι ἡ ἀμφίβολος ἐμνησίει κατ' αὐτοῦ λέγεται. ὡς βιβ. ζ. τίτ. ε. κεφ. ξξ. καὶ βιβ. μγ. θεμ. γ.

οὐ καταβλάπτει] Τί γὰρ εἰ εἶπον τῶ δικαστῆ, εἰ φαίνεται χρεώσθησθαι νομίματα ὅ. ἀπαιτῶ ταῦτα, καὶ δός μοι. ἰδοὺ ἐνιαυθὰ τῆν ἀγωγῆν ἀμφίβολον εἶπον· οὐ γὰρ ἐδήλωσα τὸν χρεώσθη, εἰ Πέτρος ἐστίν, ἢ Παῦλος. τούτο οὖν οὐ βιάσσει με, ὡς βιβ. ζ. τίτ. ε. κεφ. ξι.

ad cap. 173. καὶ μὴ τοῦτο ὀφείτω] Ἀποκαθιστῶν ἀγρὸν, εἰ καὶ περὶ τὸν καρπὸν μὴ εἶπῃ, ὅμως καὶ αὐτὸς ἀποκαθίστησθαι· εἰ μὴ φησὶς εἶπῃ, χωρὶς ἀφαιρέσεως καρποῦ.

ἡ ἰδία ὑπερθεσίς βλάβεται] Βιβ. ζ. τίτ. β. κεφ. λδ. καὶ τίτ. ις. κεφ. ζ. Ἐγὼ καὶ σὺ ὁ Πέτρος ἐδανεισάμεθα ἀπὸ τοῦ Παύλου νομίματα ὅ., ἐπερωτηθέντες, ἵνα ἄρχῃ τοῦ πάσχα δώσωμεν ταῦτα. εἰ δὲ καὶ εἰς εὔρεθῆ, δώσει τὸ πᾶν μόνος. εἰ δὲ μόνον γένηται, ἵνα δώσωμεν καὶ ἐκ μέρους νομίματα κ. ἐν τῶ πάσχα. σὺ ἀποδημιούτος, μόνος εὔρεθῆν ἐγὼ. ἐξητήθη ἐγὼ τὰ νομίματα, καὶ ὑπερθέτην. μετὰ ταῦτα ὁ Παῦλος ἐναγαγὼν με, ἔλαβεν ἀπ' ἐμοῦ καὶ τὰ ὅ. καὶ τὰ κ. δι' ἣν ἐποιήσαμν ὑπερθεσιν. εἴτα ἀπῆλθον τὸ ἦμαν τοῦ χρέους καὶ τὸν κ. σὲ τὸν Πέτρον· οὐ παρεσχες εἰπὼν, οὐ ἐποιήσας τῆν ὑπερθεσιν καὶ σὺ ἐζημιώθης, καὶ γὰρ οὐ βλαβήσομαι· ἐκείσων γὰρ, φησὶν ὁ νόμος, ἀδικεῖ τὸ ἴδιον φάκτον καὶ ἡ ἰδία ὑπερθεσίς.

δὸλον ποιεῖ ἀπαιτῶν] Κεῖται ὁ θεματισμὸς ἐν τῶ α. θεματι τοῦ η. κεφ. τοῦ δ. τίτ. τοῦ γα. βιβ. βιβ. κθ. τίτ. ε. κεφ. κθ. ὅπερ ἐχρεώσθησιν τῶ Πέτρον, κατέβαλον. ὕστερον ἀπήγει με ὁ τούτου κουράτωρ, καὶ ἀμαρτάνει δόλον. μέλλει γὰρ ἀντιοτρεφῆναι.

ad cap. 176. ποιεῖν οὐ δύνανται] Πάντες οἱ μὴ ἔχοντες ἔξουσιον δικαιοδοσίας, καὶ μείζονος ὡς ἀξίας, τὰ τῶν δικαστῶν πράττειν οὐ δύνανται.

ad cap. 177. ὀφείλει κεχρησθῆσθαι] Ἐάν ἀγοράσω ἀγρὸν ἀπὸ τινος, ὀφείλω κεχρησθῆσθαι τοῖς αὐτοῦ δικαίοις. εἰ μὴ γι. προ. . . ον) ὑπῆρχεν.

οὐ δοκεῖ] Ἐγὼ ὡς ὅπερ ἐχρεώσθησιν μοι κατέβαλες, ἠγγίζου δὲ ἐγὼ τῆν καταβολὴν καὶ ἀπῆλθον σε, οὐκ ἐναγομαι ὡς δόλον ποιῶν. βιβ. κγ. τίτ. γ. κεφ. ογ.

ad cap. 178. τῆς πρωτοτύπου] Ἐπώλησά σοι ἀγρὸν Πέτρον, ἐλδοῦ αὐτῶν ἄλλοτριον. καὶ διὰ τούτου οὐδὲ πρωτότυπον τοῦ συναλλάγματος ἔφορται· οὐδὲ γίνονται αὐτοῦ οἱ ληφθέντες καρποί· πάντα γὰρ ἀποκαθίστανται.

ad cap. 179. ἡ ἐλευθερία θάλλεται] Ἦπὼν μέλλον τελευτᾶν· ὁ δεῖνα ἔστω ἐλευθερος, εἴαν ποιῆσῃ ὅπερ βούλωμαι. ἐπεὶ οὖν ἀδελφὸν ἐστίν ὁ βούλωμαι, ἐλευθερωθήσεται. θάλλεται γὰρ ἐν τούτοις ἡ ἐλευθερία.

pientem dominum non facit: vitiose enim possidebatur et nihil prodest ei, qui ab eo accipit: nam turpitudine eius nocet ei, qui ab eo possidet.

qui iubet] Qui me iussit laedi, me laedit. Executor autem qui necesse habet parere magistratus iussui, nihil delinquit: sed ad iudicem damnum mihi datum respicit tanquam auctorem.

quod adhuc pendet] Quia de futura actione iudicium non consistit. lib. 7. tit. 5. cap. 35.

a iudice factum] Lib. 7. tit. 3. cap. 20. et lib. 6. tit. 1. cap. 34. Quodcumque enim iudex facit, cuius faciendi potestatem non habet, et quod ad officium eius non pertinet, ratum non est.

nemo obligatur] Te Paulum Byzantium duxi eius nomine, quod mihi a Petro debebatur, qui in provincia erat, in qua tu, Paule, debebas et opibus pollebas: et dicebam: solve mihi hic debituus illud idque a Petro recipere. Non ideo obligaris, quia potes petere a Petro. lib. 9. tit. 3.

ambiguum pactum] Quaere 36. et lib. 25. tit. 4. cap. 14. et lib. 11. tit. 1. cap. 39. et lib. 43. tit. 8. cap. 69. Cum quidam agrum venderet, ita pactus est: recipio, quae mihi ex agro necessaria sunt: et postea omnia retinere vult, quoniam omnia ei necessaria sunt. Emtor autem non patietur et dicit, eum sola olera accepturum et nihil praeterea: et venditorem vincit, quoniam ambigua interpretatio adversus eum accipitur, ut lib. 7. tit. 5. cap. 67. et lib. 43. them. 3.

non laedit] Quid enim si dixi iudici: si paret, centum aureos mihi deberi, ea peto eaque mihi dari iube. Ecce hic actionem ambiguum intendi: non enim significavi debitorem, utrum is Petrus sit an Paulus. Hoc igitur mihi non nocebit, ut lib. 7. tit. 5. cap. 61.

licet hoc expresse] Qui fundum restituit, etsi de fructibus specialiter locutus non sit, tamen et eos restituit: nisi specialiter dixerit, sine perceptione fructuum.

sua mora laedit] Lib. 7. tit. 2. cap. 34. et tit. 16. cap. 7. Ego et tu Petrus centum aureos a Paulo mutuos acceperamus, polliciti, intra diem Paschae nos eos soluturos: si vero alter nostrum solus inveniretur, eum solidum soluturum: sin autem mora facta fuerit, morae nomine nos viginti aureos tempore Paschae praestituros. Te peregre profecto ego solus repertus sum: petiti sunt a me aurei et moram feci. Postea Paulus, qui me convenit, et centum a me accepit et viginti illos aureos propter moram, quam feci. Deinde partem dimidiam debiti et decem a te Petro petebam: tu non praestabas dicens: tu moram fecisti et tu laesus es et ego nullum damnum incurram. Cuique enim, lex ait, suum factum et sua mora nocet.

dolum facit petens] Species extat in them. 1. cap. 8. tit. 4. lib. 51. lib. 29. tit. 5. cap. 24. Quod debebam Petro, solvi. postea a me petiti curator eius, et dolum committit: nam redditurus est.

agere nequeunt] Omnes, qui non habent potestatem iurisdictionis, licet maioris dignitatis sint, ea, quae magistratum sunt, facere non possunt.

uti debet] Si fundum ab aliquo emero, iuribus eius uti debeo, nisi erat.

non videtur] Si enim, quod mihi debebas, exsolveris, ego vero ignorans solutionem a te petierim, non convenior, quasi dolo faciens. lib. 23. tit. 3. cap. 73.

principali] Fundum Petri vendidi tibi, scienti, eum alienum esse: et propterea neque principalis contractus valet, neque fructus percepti eius fiunt: omnia enim restituantur.

libertati favetur] Dixi moriturus: Ille liber esto, si quod volo fecerit: quoniam igitur incertum est, quod volo, liber erit: in his enim favetur libertati.

α) Fabr. Bas. τούτων, quod ferri nequit, quum pertineat ad χρέος. β) Fortasse deest προικῶν vel simile quid. γ) Sic reposui pro ἐλευθερωθήσει, quod habet Fabr.